

Päällystö- lehti

2/2018 HUHTIKUU

Seuraavaksi virastokohtaisiin
neuvotteluihin

10 >

Päällystön Naisten
Liitto 70 vuotta

34 >

SUOMEN ALIUPSEERI 1930-44,
ASEMIEN 1945,
SAULI 1946-53,
ALIUPSEERI 1954-74,
TOIMIUPSEERI 1974-89.

PÄÄLYSTÖLIITON ÄÄNENKANNATAJA

87. vuosikerta
ilmestyy 6 kertaa vuodessa.
ISBN 0788-8554

PÄÄLYSTÖLEHTI 2018,

aineisto-	aineisto	ilmestyy
numero		
3	23.5.	13.6.
4	15.8.	5.9.
5	3.10.	24.10.
6	21.11.	13.12.

Aineiston voi toimittaa päätoimit-
tajalle tai toimitussihteerille alla
oleviin sähköpostiosoitteisiin. Toi-
mitus päättää julkaisukynnyksestä.
Kirjoittajat vastaavat omista kirjoj-
tuksistaan.

TOIMITUS:

Laivastokatu 1 b
00160 HELSINKI

PÄÄTOIMITTAJA:

Juha Susi
juha.susi@paallystoliitto.fi

TOIMITUSSIHTEERI:

Matti Vihurila
Puh. 040 518 6672
matti.vihurila@hotmail.fi

VAKITUISET AVUSTAJAT:

Marko Jalkanen
Puh. 040 301 9295
marko.jalkanen@paallystoliitto.fi

Antti Kymäläinen
Puh. 040 828 2758
antti.kymalainen@kolumbus.fi

Jukka Mäkinen
Puh. 050 594 4613
jukka.makinen@paallystoliitto.fi

Jaakko Levä
Puh. 040 301 9294
jaakko.leva@paallystoliitto.fi

Arto Penttinen
Puh. 050 443 1409
arto.penttinen@paallystoliitto.fi

Samuli Vahteristo
Puh. 050 561 1455
samuli.vahteristo@pp1.inet.fi

OSOITTEENMUUTOKSET:

Puh. 040 301 9290
toimisto@paallystoliitto.fi

Taitto: Simo Nummi 040 532 5815
simo.nummi@mainosnummi.inet.fi

Painotalo Eura Print Oy

VAKIOPALSTAT

SISÄLTÖ

Kuva: Simo Nummi

- 4** Logistiikkalaitos on hyvässä iskussa
- 6** Päätoimittajalta: En tiedä, mutta otan selvää
- 13** Konserttimeistari on orkesterin sydän
- 16** "Kipuklinikalla" ratkottiin edunvalvonnan haasteita
- 20** Neuvottelutuloksesta kukkaroon
- 22** Valtiosektorin "diilintekijä"
- 24** Rajan rouvat
- 32** Euroopan mestari kahvoissa
- 34** Missä ovat ammattikuntamme perinteenkantajat?

JUKOn valtion neuvottelukunta tarkasteli saavutettua neuvottelutulosta kokouksessaan helmikuun lopussa.
Kuva: Katja Almgren/SPJL

Kaveria ei jätetä

Historiallinen neuvotteluhevät huipentui Kalevalan päivänä 28.2, kun Helsingin yliopistolla oli lakko. Sivistystyönantajat olivat hylänneet Bulevardilta, valtakunnansovittelijan toimistolta tulleen sovintoehdotuksen. Porthanian edustalla raikuivat lakkosloganit, ja lakkovahtien keltaiset liivit toivat värikkyyttä pakkasmaiseen. Tämä lakko kosketi myös meitä päälystöliittolaisia. Olimmehan osana sitä yhtenäistä jukolaista rintamaa, jolla oli omilta sektoreiltaan neuvottelutulos, mutta sopimukset pysyivät avoimina, kunnes kaikilla sektoreilla oli hyväksyttävissä oleva neuvottelutulos. Sota-ajalta tuttu "kaveria ei jätetä" -sanonta oli saanut oman merkityksensä myös järjestömaailmassa, yli keskusjärjestörajojen ulottuvalla solidaarisuuden rintamalla.

Me sotilaat tiedämme viestinnän tärkeyden ja sen, että viestin tulee kulkea ketjussa nopeasti eteenpäin tavoittaen ne, joita se koskee. Tämä neuvotteluhevät osoitti myös nykyaikaisen viestinnän tehokkuuden toisenlaisilla rintamilla. Salamasodan lailla, lähes reaaliaikaisesti eteni tietous neuvottelutilanteista saavuttaen laajalti järjestöjen jäsenistöä, erityisesti sosiaalisen median kanavissa. Päälystöliitto on tässä asiassa viimeisiä mohikaaneja, sillä emme ole vielä liittona mukana sosiaalisessa mediassa, vaikka suuri osa jäsenistämme siellä onkin. Somella on monet kasvot. Se on kuten tuli - hyvä renki, mutta huono isäntä. Oikein käytettynä se on oivallinen tiedotuskanava ja tiedon lähteille johdattaja. Liiton viestinnän uudet mahdollisuudet ovat vain yksi niistä asioista, joita tulevilla puheenjohtajapäivillä käsitellään.

Ei neuvotteluhevätkään vielä ole ohi, sillä käynnissä ovat neuvottelut virastoerien kohdentamisesta niin puolustusministeriössä kuin Rajavartiolaitoksessakin. Edellisen kerran virastoeria oli käytettävissä vuonna 2013. Neuvottelijoilla on kirkkaana mielessä liiton ylintä päätösvaltaa käyttävän edustakokouksen linjaukset tavoitteiden priorisoinnista. Houkuttelevuus vaativimpiin tehtäviin hakeutumiseen tulee turvata palkkausjärjestelmän riittävällä kannustavuudella. Puolustusvoimien henkilöstöstrategian mukaisesti vaativimmat tehtävät pyritään säilyttämään opistoupseeristolla niin kauan

Kuva: Arto Penttinen

kuin riittävän osaamisen ja kokemuksen omaavia pystytään hyödyntämään kyseisten tehtävien hoidossa. Tämä on yhteinen tahotilamme työnantajan kanssa. Opistoupseeriston eläköityessä on riski, että puolustusvoimiin syntyy osaamispaisioita. Tähän yhtenä lääkkeenä toimii tarkempi tehtävä- ja seuraajasuunnittelu vaativimpien pestien osalta. Tärkeänä osana osaamispaision syntymisen ehkäisyssä on henkilöstön aito mahdollisuus vaikuttaa omaan urasuunnitelmaan ja kouluttautumiseen mahdollisiin tuleviin tehtäviin. Kukaan ei ole seppä syntyessään, vaikka ajoittain sitä meiltä tehtäviin valittaessa jopa odotetaan. Avoimen hakeutumisen säilyminen myös tulevaisuudessa takaisi urasuunnittelua täydentävänä elementtinä työnantajallekin laajemman mahdollisuuden saada sopivin henkilö hoitamaan tehtävää.

Kotirintaman tilanteella on aina ollut suuri vaikutus, ja ammattikuntamme osalta sen tärkeyden yhtenä osoituksena vuonna 1948 perustettiin nykyisin Päälystön Naisten Liiton nimellä toimiva yhdistys.

Haluan Päälystöliiton puolesta onnitella 70-vuotiaasta Päälystön Naisten Liittoa ja kiittää sen jäseniä siitä tärkeästä työstä, jota olette tehneet päälystöliittolaisten perheiden hyvinvoinnin eteen näinä vuosikymmeninä.

Jyrki Lukkarinen
Puheenjohtaja

PÄÄLYSTÖLIITTO RY.

Laivastokatu 1 b, 00160 HELSINKI • www.paallystoliitto.fi • toimisto@paallystoliitto.fi • 040 301 9290 • (09) 726 2299 (faksi)
Toimisto avoinna arkin 9.00–15.00. • s-posti: etunimi.sukunimi@paallystoliitto.fi

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen 040 301 9291. Järjestöpäällikkö Arto Penttinen 040 301 9292, 050 443 1409.
Järjestösihteeri Anja Mustajoki 040 301 9290, Järjestösihteeri Sanna Karell 040 301 9297.
Pääläluottamusmiehet Marko Jalkanen 040 301 9295, 0299 500 798, Jaakko Levä 040 301 9294, 0299 500 787,
Jukka Mäkinen 040 301 9296, 050 594 4613. HUOM! Tekstiviestit eivät toimi 040-alkuisissa numeroissa
LAKIASIAINNEUVONTA: Asianajotoimisto Lindell (02) 251 1004, e-mail: toimisto@asianajotoimistolindell.fi
(Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.)

Logistiikkalaitos on hyvässä iskussa

Teksti ja kuva: Antti Kymäläinen

Tuemme Puolustusvoimien valmiutta ja rakennamme suorituskykyä hankkimalla materiaalia ja viemällä isoja hankkeita eteenpäin, pelkistää kenraalimajuri **Timo Kakkola** johtoonsa ottamansa Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen tehtävän.

Kakkolan mukaan valinnat, jotka laitosta perustettaessa Puolustusvoimauudistuksen yhteydessä tehtiin, ovat osoittautuneet oikeaan osuviksi.

- Mitään tarvetta kurssin muutokseen ei isossa mittakaavassa ole näköpiirissä. Laitoksen kolmen vuoden vakauttamisaika käytettiin hyvin hyödyksi ja tehtiin tarpeellisia säätöjä toimintaan. Asiakastytyväisyys on koko ajan kehittynyt parempaan suuntaan.

Perustamisen yhteydessä laitokselle asetettiin tiukat henkilöstöraamit, ja näiden puitteissa se on pääsääntöisesti pärjännyt. Kaikkiaan työntekijöitä on nyt noin 2 200.

- Ajoittain meillä on ollut haasteita henkilöstön riittävydessä, mikä on näkynyt työkuormien kasvamisena. Strategisiin hank-

keisiin ja kaupalliseen hankintatoimintaan olemme saaneet lisähenkilöstöä ja kokonaisuutena tilanne on tällä hetkellä tyydyttävä, toteaa Kakkola.

Vakanssien määrä ei kerro koko totuutta. Vaikka laitoksen ulkoinen vaihtuvuus on pientä, siirtojen ja eläköitymisten seurauksena tehtäviä avautuu, ja aina on noin 100 tehtävää, joihin rekrytointi on meneillään. Mittava määrä työtä on vailla tekijäänsä.

Vaativia tehtäviä opistoupseereille

Opistoupseeristossa on tunnetusti paljon logistiikan kuin muidenkin alojen ammattilaisia. Laitoksen palveluksessa heitä on nyt 167. Kun opistoupseerin määrä vähenee, pelkona on ollut, että tehtäviä karsitaan vaativammasta päästä.

- Lähtökohtana on, että avautuvat opistoupseeritehtävät laitetaan yleiseen hakuun ja ensisijaisesti tehtävään pyritään löytämään opistoupseeri. Noudatamme tässä Puolustusvoimien henkilöstöstrategiaa muiden toimijoiden tapaan, vakuuttaa Kakkola.

Laitoksella on paljon kilpailuvaltteja opistoupseerien rekrytointiin.

- Meidän tehtävämme ovat tyypillisesti vaativampia opistoupseeritehtäviä, jossa voi hyödyntää erikoisosaamistaan. Tehtävät ovat laaja-alaisia ja kattavat usein kaikki puolustushaarat ja koko maan alueen. Monessa tehtävässä on myös kansainvälinen ulottuvuus, listaa Kakkola vetovoimatekijöitä.

Näistä on ollut selvää hyötyä ja tähän saakka rekrytinnissa on pääosin onnistuttu. Joihinkin OTV7-tason tehtäviin on ollut vaikeuksia löytää koulutus- ja pätevyysvaatimukset täyttävä henkilö, toisinaan taas virkapaikka on asettanut haasteita. Jos sopivia opistoupseerihakijoita ei ole, joudutaan tarkastelemaan tehtävän siirtoa toiselle henkilöstöryhmälle.

Laitoksessa on katsottu myös pitemmälle tulevaisuuteen. Poistumaan on varauduttu laatimalla opistoupseerien eroennuste ja suunnitelma siitä, miten aikanaan tehtäviä kohdennetaan vaihtoehtoisille henkilöstöryhmille.

*Logistiikkalaitoksen opistoupseeri-
tehtävät ovat vaativia ja niissä on
mahdollisuus hyödyntää erikois-
osaamista, toteaa kenraalimajuri
Timo Kakkola.*

Muidenkaan henkilöstöryhmien osalta rekrytointi ei ole ollut ongelma. Tarvetta on monen alan osaamiselle.

- Hakijoita on ollut ja tehtäviin on saatu vaatimukset täyttäviä osaajia. Pirkanmaan-Tampereen alueen vetovoima on erinomainen, samoin muiden kaupunkikeskittymien, joissa laitoksella on toimipisteitä. Syrjäisemmillä paikoilla on sijainnin vuoksi enemmän haasteita, kertoo Kakkola.

- Palkkakilpailun osalta meidän mahdollisuudet ovat rajalliset, mutta pitkää leipää on tarjolla. Valttjamme ovat myös tehtävien mielekkyys ja monipuolisuus.

Osaamista kehitettävä pitkäjänteisesti

Kakkola kannustaa henkilöstöä pitämään yllä osaamistaan ja kouluttautumaan.

- Kouluttautuminen palvelee sekä työnantajaa että yksittäistä henkilöä. Se tuottaa organisaatiolle lisäarvoa ja mahdollistaa henkilöstölle etenemisen vaativimpiin tehtäviin. Tämä on yksi edellytys sille, että myös opistoupseerien osalta rekrytointi on mahdollista loppuun saakka.

Kakkolan mukaan eri henkilöstöryhmien koulutuksen tarvetta katsotaan joskus liian lyhytnäköisesti, eikä nähdä kokonaisuutta.

- Kun esimiehet arvioivat, voidaanko henkilö irrottaa tiettyyn koulutukseen, heidän tulisi nähdä nykyisen tehtävän yli ja kauemaksikin.

Opistoupseereiden koulutus on tehtäväkohtaista täydennyskoulutusta. Kakkola sanoo olevansa valmis puoltamaan opistoupseerien osallistumista esimerkiksi oman alan toimialapäällikkökurssille silloin, kun se palvelee organisaation tarvetta.

Hän pitää tärkeänä, että henkilöstö liikkuu puolustushaarojen ja laitoksen välillä molempiin suuntiin.

- Erityisesti sotilaiden osalta tarvitaan puolustushaara- ja laitosrajat ylittävää siirtymistä. Tällä varmistetaan se, että meillä on yhteistoimintaosaamista tarvittavissa paikoissa.

Opistoupseeristonkin osalta liikkuvuutta tuetaan urapolkuja luomalla. Kakkolan mukaan urasuunnittelulla tulisi olla painavampi rooli - se voisi helpottaa rekrytointia, haku-
menettelyä kuitenkin ohittamatta.

Liikkuvuutta edistävät muutto- ja siirtokorvaukset, jotka lieventävät siirtojen aiheuttamia taloudellisia menetyksiä. Osaltaan hai-

tallisia seurauksia lieventävät myös viime vuosien aikana laajentuneet mahdollisuudet etä- ja hajautetun työn käyttöön.

Työssä jaksamista seurataan

Tiukaksi puristetun henkilöstömäärän vuoksi laitoksaan ei ole välttynyt jaksamisongelmilta. Työt kasaantuvat ja kuormittavat henkilöstöä.

- Työilmapiirikyselyissä jaksaminen tulee selvänä haasteena esiin. Hallintoyksiköidemme välillä on jonkin verran eroja, heikentäjä toiminta on täällä Tampereen esikunnissa. Jaksaminen on johtoryhmien vakioaiheena ja tilannetta seurataan tarkasti, toteaa Kakkola.

Ylikuormitustilanteisiin puututaan esimiestoiminnan keinoin ja lähiesimiehellä on tärkein rooli. Alaisen ohella myös esimiesten jaksamiseen pitää kiinnittää huomiota. Työyhteisössä kaikkien pitää kantaa vastuuta ympärillä olevista ihmisistä.

- Esimiehen pitää kohdella alaisiaan asianmukaisesti, samoin kollegoiden toisiaan. Myös alaisilta edellytetään asiallista käytöstä esimiehiä kohtaan, painottaa Kakkola.

Työn kuormittavuuteen voidaan vaikuttaa suunnitelmallisella ja järjestelmällisellä esimiestoiminnalla. Tempoileva toiminta tuottaa kiirettä ja painetta.

Työssäjaksamista voidaan tukea joustavilla työaikamuodoilla, työaika- ja lomasuunnittelulla sekä lomarahavaihtojärjestelyillä. Nämä kuuluvat myös laitoksen työkalupakkiin.

Joustavien työaikamuotojen, etä- ja hajautetun työn, osalta aikaisempia rajoituksia on purettu ja avattu näiden käyttöön enemmän mahdollisuuksia. Käyttö edellyttää aina esimiehen ja alaisen sopimusta. Joustoja on käytettävä vastuullisesti.

- Se, että osa työntekijöistä käyttää joustoja, ei saa kuormittaa muuta henkilöstöä, Kakkola korostaa.

Joustavien työaikajärjestelyjen käyttö vaihtelee työn luonteesta johtuen laitoksen eri hallintoyksiköissä. Mahdollisuutta hyödyntää esikunnan henkilöstöstä noin puolet ja koko laitoksen tasolla noin viidennesosa väestä.

Kunnossapidon kumppanuus vakiintunut

Materiaalin kunnossapidon kumppanuus-
pimus Millog Oy:n kanssa on ollut voimassa vajaat 10 vuotta. Kakkolan mukaan sille aikanaan asetetut tavoitteet ovat toteutuneet. Yhteistyö sujuu hyvin ja toimintaa kehitetään eteenpäin.

- Yhteistyö on vakiintunutta ja se toteutuu sovittujen periaatteiden mukaisesti. Viimeisimpänä kehityskohteena ovat olleet toi-

minnan järjestelyt poikkeusoloissa sekä valmiuden kehittäminen ja tukeminen. Näihin Millog on osaltaan hyvin panostanut, samoin kuin kunnossapidon pikatilanteisiin vastaamiseen.

Kehittämistä ohjaa viime vuonna laadittu kunnossapidon strategia. Täsmennystä tarvitaan edelleen joukko-osastojen käyttöhuollon ja kumppanin vastuulla olevan kunnossapidon väliseen rajanvetoon.

Kumppanuustoimintaa arvioidaan säännöllisesti prosessilla, jossa on 65 arviointikohdtaa. Viime vuoden arvioinnin mukaan 24 kohdassa tulokset paranivat ja vain kolmen osalta havaittiin heikentymistä.

- Toiminta ja suunnittelu ovat kehittyneet. Meillä on myös paremmat tilannekuvat järjestelmistämme ja kunnossapidon palveluista, kuvailee Kakkola edistysaskeleita. Kiinteä sopimushinnoittelu on pitänyt kunnossapidon kustannukset kurissa.

Varastointia ja räjähdetuotantoa selvitetään

Parhaillaan selvitetään kumppanuusmahdollisuuksia materiaalin varastointiin sekä räjähdetuotantoon. Päätöksiä kummastakaan ei ole tehty.

- Molempien osalta selvitetään mahdollisuuksia kehittää toimintaa ja sen osana mahdollisen kumppanuuden syvyyttä ja verrataan sitä oman toiminnan kehittämisen vaihtoehtoon, kuvailee Kakkola tuttua etenemistapaa.

Selvityksiin ei kohdistu mitään ulkoista painetta sen enempää kumppanuuden valitsemisen kuin oman toiminnan vaihtoehtoon puolesta. Molempien osalta tarkastellaan, miten vaihtoehdot parantavat huoltovarmuutta, valmiutta ja poikkeusolojen suorituskykyä sekä kustannustehokkuutta. Näiden perusteella katsotaan, mikä on taroituksenmukaisin tapa hoitaa kyseiset toiminnot.

Timo Kakkola

- PVLOGL:n johtaja 1.2.2018 lukien
- Kenraalimajuri
- 55 v
- Työskennellyt aikaisemmin mm. PE:ssa logistiikkapäällikkönä, PVLOGLE:n esikuntapäällikkönä ja LSHR:n komentajana
- Naimisissa, kolme lasta
- Harrastukset: Hiihto, suunnistus, lenkkeily, kalastus ja golf

Motto: Yhteistyö on voimaa!

En tiedä, mutta otan selvää

Aloin pitkän tauon jälkeen lukemaan paikallisessa sanomalehdessä julkaistavia lukijoiden lähettämiä tekstiviestejä. Tunnustan - jonkin sortin perversio on kyseessä.

Vastaavia palstoja on varmasti useimmilla maakuntalehdillä. Palstat kulkevat eri nimillä julkaisusta riippuen, mutta periaate niissä kaikissa on sama: reilun euron hinnalla saat ajatuksesi julki. Huomattavasti helpompaa ja nopeampaa kuin raapustaa vanhanaikaisia lukijakirjeitä.

Jätin kyseisen palstan lukematta useamman vuoden ajaksi, sillä en halunnut heti aamusta masentaa itseäni. Kateus, asioiden vääristely ja tietämättömyys leimaavat valtaosaa lähetetyistä viesteistä. Joukossa, tosin liian harvoin, on myös jotain henkilöä tai toimintaa kehuviakin tuotoksia. Osa viesteistä on varmasti trollien lähettämiä. Joskus mieleeni onkin juolahtanut, että lait- taako toimitus joukkoon tahallaan vastakarvaan meneviä viestejä saadakseen palstalle täytettä.

Olympialaisten aikaan palauteryöpyyn sai viesti, jossa hiihtojen kommentaattorin **Sami Jauhojärven** murretta manattiin. Ma- naileepa joku vielä vanhan ajan televisiolutamaksujakin. Tällä hetkellä lukijat painivat sote-uudistuksen parissa, aivan kuten hallituskin.

Yhteinen nimittäjä useille viesteille on tietämättömyys. On paljon helpompaa laukoa puskiasta omia kommenttejaan kuin kuluttaa aikaansa lukemalla eri lähteistä tehtyjä selvityksiä ja raportteja. Niitä kun on vielä niin paljon.

Saimme Lappeenrannassa kouluttamistaidon tunneilla selkeän ohjeen, jos asevelvollinen kysyy sinulta jotain, mihin et tiedä vas- tausta. "En tiedä, mutta otan selvää", kuului neuvo. Tuntuu, että nykyajan kiireessä selville ottaminen vie liikaa aikaa.

Käynnissä olevat sopimusneuvottelut taustoineen ja tuloksineen ovat monisäikeisiä. Me Päälystöllehden toimituksessa haluam- me kaivaa niihin liittyvää tietoutta sinulle valmiiksi pureksittuna. Se, miten onnistuimme tiedon tarjoamisessa tällä kertaa, ei vaa- di maksullista tekstiviestiä. Voit klikata palautekyselyn linkkiä ko- tisivuilla tai napata oheisen QR-koodin älykännykkäsi sovelluksel- la. Arvomme kevään aikana palautteen mukana osoitetietonsa antaneiden kesken tavarapalkintoja.

MILITARYWORK
Henkilöstöpalveluyritys

ASENNETTA TYÖELÄMÄÄN

Alan ainoa sotilastaustaisiin osaajiin
erikoistunut toimija, lue lisää:

www.militarywork.fi/paallystoliitto

Työkuorma huolettaa Ilmavoimissa

Teksti: Reino Mäkelä, varapuheenjohtaja (ilmavoimat)

Kuva: Kari Viertola

Ilmavoimissa tehtiin yli 67 000 tuntia ylitöitä vuonna 2017. Määrä oli edellistä vuotta suurempi. Mistä tämä johtuu?

Entä miten se näkyy henkilöstön jaksamisessa? Näihin kysymyksiin moni haluaisi vastauksen. Tilastoja voidaan purkaa pienempiin osiin monella tavalla kuten joukko-osastoittain, henkilöstöryhmittäin tai vaikkapa toimintoittain. Monia syitä voidaan löytää, mutta uskoakseni moni jää löytymättä ja ainakin ratkaisematta.

Pääasiallisena syynä pidän tehtävien määrää suhteessa tekeviin käsiin. Henkilöstökoonpano vaatii tarkastamista ylöspäin, mikäli tehtäviä ei voida vähentää. Vai voisiko pääministeri **Sipilän** hallitusohjelman normien purkutalkoot tuoda helpotusta julkisen hallinnon elämään? Pääministerin ilmoitus eduskunnassa 24.6.2015 ei viittaa julkiseen hallintoon.

Puolustusvoimat on monessa kohden tehnyt hyvää työtä henkilöstön jaksamisen eteen, näistä kirkkiesimerkkeinä mainittakoon etätyö ja joustavat työaika- ja vuorokierrot. Sotaharjoitusten työaika- ja vuorokierrot ja muut pelisäännöt mahdollistaisivat vielä jonkin verran henkilöstöstä jaksavampia tulkintoja. Harjoituksissa olemme 24 h työnantajan käytettävissä ja näin pitää myös olla, mutta työaika- ja vuorokierrot merkitään 8 h 6 min. Kuitenkin työnantaja asettaa monesti tarpeettomia vaatimuksia henkilöstön läsnäoloon nukkumapaikkaa myöden. Eläkeuudistusten myötä henkilöstön keski-ikä on nousemassa, ja vaikka kokemus tuokin varmuutta, se ei poista tosiasioita henkilökohtaisten palautumisaikojen pidentymisestä.

Sotaharjoitukset ovat tarpeen ja niihin on ja tulee olla omat sääntönsä. Harjoitusmerkintää ei tule käyttää tehtäviin, jotka kuuluvat normaaleihin virkatoihin. Sotaharjoitus ei ole puskuri, jolla ratkaistaan tekemättömät työt. Tämä olisi lyhyt tie, joka johtaisi

henkilöstön väsymiseen ja väsymisen tuomiin ongelmiin, työ- ja palvelusturvallisuuden vaarantumiseen ja pitkällä aikavälillä myös rekrytointiongelmiin.

Liiton miehet paikalle ja perseet penkkiin

Päälystöliiton luottamusmies tai yt-edustaja ei ole työnantajan vastustaja vaan työrauhan takuumies, jonka tärkeä tehtävä on valvoa virkaehtosopimusten molemminpuolista noudattamista. Hyvä yt-edustaja tai luottamusmies luonnollisesti pitää edustettaviensa puolta, mutta tärkeä rooli hänellä on myös viedessään kentän terveisiä joukko-osaston tai puolustushaaran johdolle.

Väliotsikkoni on jo pitkään ollut pelkkä fraasi ja saa sellaiseksi jäädä. "Yhteistyössä on voimamme" sopii nykyiseen ajankuvaan

paremmin. Luottamusmiehen tehtävänä on toimia jäsenen tukena haasteellisilla hetkillä, opastaa ja kouluttaa virkasopimusasioissa. Tarvittaessa hän keskustelelee työnantajan tai työnjohtajan kanssa etsittäessä ratkaisua uuteen tilanteeseen.

Yt-edustajan roolissa ollaan mukana työyhteisöön vaikuttavien asioiden valmistelussa. Joskus tuntuu, ettei kaikkialla osata käyttää yt-elintä asioiden valmistelussa, vaan se nähdään vaivana, jolle asia pitää esitellä ennen allekirjoittamista. Yhteistoiminta ei rajoita päätösvaltaa, mutta se tuo lisäarvoa, näkökulmia, joilla voi olla suurta merkitystä. Ei lain kirjain vaan sen henki tulee välittyä aidossa yhteistoiminnassa. Tähän on hyvä apu Päälystöliiton tuottama *Yhteistoimintaopas*.

Olen iloinut niin työntekijänä, henkilöstöedustajana kuin veronmaksajanakin Ilmavoimien henkilöstöjohtajan linjauksesta, joka kiteytyy sanapariin "osaaminen edellä". Tämä on hyvä lähtökohta. Kaikissa tapauksissa tulkinta ei ole aivan yhtä kirkas kuin tuo mainittu sanapari. Tahtotila kertoo kuitenkin asenteesta, joka harvoin tuo ongelmia eteen. Uskoakseni Ilmavoimien kunnias historia, sata vuotta, perustuu vahvasti osaaminen edellä -teemaan.

Kapteeni

Reino Mäkelä (49 v)

- Kotipaikkakunta Tampere
- Palvelustehtävä Tukikohtaryhmän johtaja
- Ilmasotakoulu, Tikkakoski

Eläkelaskuri päivittyi - suhdannemuutokset positiivisia

Teksti: Juha Susi

Päällystöliiton jäsenille suunnattu eläkelaskuri on päivitetty lähivuosien arviokertoimien osalta. Eläketurvakeskus (ETK) julkaisi alkuvuodesta uusimman suhdanne-ennusteensa. Arviossaan ETK perustelee positiivisia muutoksia sillä, että talouden kasvu on ollut ripeää ja laaja-alaista vuonna 2017. Suurimpina tekijöinä tähän kehitykseen ovat vaikuttaneet viennin voimakas lisääntyminen sekä osittain kotimaisen kysynnän pysyminen vahvana.

Julkaistussa ennusteessa tulevien vuosien (2019 - 2022) palkkakertoimet ovat nousseet noin kahden prosentin verran edellisvuodesta. Tällä on positiivinen vaikutus eläkkeiden tasoon.

Laskuria hyödyntävä joutuu valitsemaan itse tulevien vuosien arvioinneissa käytettävien kertoimien tason. Arviokertoimia tarvitaan, mikäli eläketapahtumasi on 30.11.2018 jälkeen. Mikäli eläketapahtumasi on ennen kuluvan vuoden marraskuun loppua, ovat eläkkeen määrittämiseen tarvittavat kertoimet kaikki vahvistettuja.

ETK:n ennuste tulevien vuosien kertoimista lieene luotettavin käytettävissä oleva arvio. Laskuriin pystyy syöttämään myös omat kertomensa niin halutessaan. Laskuri palvelee vielä nykyrakenteella muutaman vuoden. Ensi vuosikymmenen puolella laskuriin tarvitaan uusi elementti vapaakirjausvuosien ja loppupalkkavuosien alkamisvuoden väliseltä ajalta.

Syksyn ja loppuvuoden
lomakohteiden haku
17.6. mennessä

**Varaa,
virkisty ja
nauti**

Loma on toiseksi parasta elämässä mitä tiedän. Olen ollut useita kertoja Päällystöliiton lomakohteissa. En osaa sanoa, mikä niistä on paras, riippuu vuodenajasta. Kesällä Koli ja jylhä kansallismaisema, ruskun aikaan ja keväthangilla ehdottomasti Saariselkä, Vierumäellä puoleensa vetävät golfviheriöt ja minikylpylä. Päällystöliiton tasokkaissa lomakohteissa päivän kruunaa saunahetki ja huurteinen.

Ovatko Helsingin asunnot ja sen äärellä olevat kulttuurikohteet Sinun nautintojesi lähteitä? Yhtä kaikki, varaa, virkisty ja nauti!

www.paallystoliitto.fi

Sopimatonta menoa työmarkkinoilla

Teksti: Antti Kymäläinen Kuva: Samuli Vahteristo

"Niin muuttuu maailma Eskoni", sanaili **Aleksis Kivi** ajattoman osuvasti Nummisuutareissa. Lausahdus on tullut todeksi myös työmarkkinoiden sopimuskäytäntöjen osalta. Elinkeinoelämän keskusliitto (EK) luopui roolistaan keskitettyjen työmarkkinaratkaisujen osapuolena. Tämän seurauksena 1960-luvun lopulta periytynyt tulopoliittisten kokonaisratkaisujen ja keskitettyjen sopimusten aika tuli tiensä päähän.

Suuria muutoksia on tapahtunut sopimusalojen sisälläkin. Vielä 1980-luvun lopulla valtiosektorin sopimustoiminnan piirissä oli 215 000 palkansaajaa. Erilaisten liikelaitos- ja yhtiöittämisjärjestelyjen sekä ulkoistamistoimien jälkeen valtiosektori on supistunut nykyiseen noin 73 000 henkilöön.

Viimeinen suuri pudotus tapahtui vuosikymmenen alussa, jolloin yliopistot muutettiin itsenäisiksi julkisoikeudellisiksi laitoksiksi ja niiden henkilöstö siirtyi oman työehtosopimuksen piiriin. Yliopistojen työnantajaosapuoleksi Valtion työmarkkinalaitoksen tilalle tuli Sivistystyönantajat, joka on EK:n eli yksityisalojen leirissä.

Valtiosektorin supistuminen on merkinnyt sen suhteellisen painoarvon kaventumista työmarkkinoilla. Muuttunut tilanne on aikaansaanut liikettä palkansaajajärjestöjen piirissä. Voimia on haluttu yhdistää. Valtion pääsopijajärjestöistä Julkisan koulutettujen neuvottelujärjestö JUKO - johon Päälystöliittokin kuuluu Vakavan osana - on kasvanut suurimmaksi ja vaikuttavimmaksi valtion väen edunvalvojaksi.

EK:n vetäydyttyä sopimustoiminnasta ryhdyttiin kehittämään uudenlaista mallia liitotason sopimuskorotusten koordinoituihin. Pöydälle nostettiin Suomen malliksi suunniteltu järjestely, jossa korotusten yläraja olisi määräytynyt aina vientialojen ratkaisujen mukaisesti. Julkisen sektorin henkilöstön osalta tällainen malli olisi merkinnyt jatkuvaa palkkojen jälkeenyäämistä.

Kalua työmarkkinoille ei Suomen mallista saatu, mutta - kuinka ollakaan - nyt lopuoralle edennyt sopimuskierron on päässyt yllättämään. Harvoin tupojen ja keskitettyjen sopimustenkaan aikana palkankorotuslinja on pitänyt yhtä hyvin kuin nyt ilman mitään raameja raavituissa ratkaisuissa.

Myös sopimisen marssijärjestys on osin muuttunut. Aikaisemmin palkansaajat esittivät neuvottelujen pohjaksi tavoitteensa, josta työnantajat sitten hieman tinkivät. Eteenpäin kuitenkin mentiin korotuksin ja parannuksin. Nyt monet työnantajat ovat aktivoituneet ja tulevat neuvotteluihin sopimusten heikennysesityksin, mitkä pakottavat palkansaajat puolustuskannalle. Aina torjuntataistelussa ei ole onnistuttu ja palvelussuhteen ehtoja on jouduttu leikkaamaan.

Aivan uudelle tasolle työnantajatoiminnassa ylsi vastikään Sivistystyönantajat. Yliopistojen sopimusväennössä työnantajalle ei yleiseksi vakiintunut työmarkkinoiden korotuslinja käynyt. Se hylkäsi sovittelijan ehdotuksen liian kalliina. Henkilöstövähennyksillä kuritettua yliopistoväkeä näytetään edelleen kannustettavan käänteisin keinoin.

Takavuosina palkansaajajärjestöjä moitittiin kohtuuttomista korotusvaatimuksista. Nyt voisi vastaavasti todeta, että jotain tolkkua tarvittaisiin työnantajankin tavoitteisiin.

Yksityisalojen työnantajilla on ollut tahtoa siirtää sopimisen painopistettä paikalliselle tasolle. Valtiolla paikallinen sopiminen on ennen muuta virastotason sopimustoimintaa, joka kuitenkin on Valtion työmarkkinalaitoksen tiukasti raamittamaa. Jos viraston neuvottelukulttuuri on kunnossa ja osapuolet aidosti arvostavat toisiaan, paikallinen sopiminen palvelee sekä henkilöstöä että työnantajaa. Aina näin ei ole ollut, siitä on Päälystöliitollakin kokemusta.

Yksittäisten ammattiliittojen välillä on ajoittain ollut köydenvetoa jäsenreviireistä ja sopimusoikeuksista. Kaikki tällaiset kiistat pelaavat työnantajan pussiin ja heikentävät palkansaajien asemaa. Enemmän pitäisi keskittyä yhteenkuuluvuuden ja myötämien vahvistamiseen. Kaveria ei jätetä -periaate puolustaa paikkaansa edunvalvonnasakin.

Perinteisten instituutioiden, kuten ammattijärjestöjen, väheksyminen on nykyisin modikasta. Ajassamme korostetaan yksilöllisyyttä ja omia piileviä voimavaroja, sisäistä sankaruutta. Tässä hypessä ay-toiminta on last season -osastoa. Jokainen voi osaltaan pohtia, paraneeko asemansi palkansaajana, jos ammattiliitot poistuvat pelikentältä. Jos näet valoa tällaisessa tulevaisuudessa, se on kyllä unenomainen harhanäky.

Palkansaajien ostovoima turvattu Seuraavaksi virastokohtaisiin neuvotteluihin

Tekstit: Marko Jalkanen

Julkisen sektorin neuvotteluasetelma oli kilpailukyky sopimuksen jäljiltä haasteellinen, joten saavutettua neuvottelutulosta valtion uudesta virka- ja työehtosopimuksesta voidaan pitää onnistuneena. Se takaa yleisen linjan mukaiset palkankorotukset sekä turvaa reaali-palkkojen kehitystä ja valtion palkansaajien ostovoimaa. Lisäksi ensi tammikuussa maksettava kertaerä kompensoi ainakin osin aiemmin sovittua määräaikaista lomarahanleikkausta, joka jatkuu vielä vuoteen 2019. Uudessa sopimusratkaisussa ei ollut paljonkaan tekstimuutoksia, varsinkaan sellaisia, jotka koskisivat Puolustusvoimissa ja Rajavartiolaitoksessa työskenteleviä päällystöliittolaisia jäseniä. Virastokohtaiset neuvottelut lopulta näyttävät, millaisia muutoksia virastojen sopimusmääräyksiin paikallisilla erillä saadaan aikaan. Päällystöliiton ylintä päätösvaltaa käyttävä edustajakokous priorisoi viime vuonna tulevien neuvottelukierrosten sopimus- ja neuvottelutavoitteita. Edustajakokous päätti, että virastokohtaisissa neuvotteluissa pyritään ensisijaisesti kehittämään taulukko-palkkoja kohdentamalla Puolustusvoimissa sopimusvarallisuus ylimpiin, OTV6B-8 -vaativuusluokkiin. Rajavartiolaitoksessa pyritään noudattamaan vastaavaa periaa-

tetta eli kohdentamaan varallisuutta niiden ylimpien tehtävien palkkaukseen, joissa jäsenistö työskentelee. Edustajakokous linjasi, että toissijaisesti virastokohtaisissa pyritään kehittämään lisäpalkkiojärjestelmiä niissä tehtävissä, joissa palkkausjärjestelmät eivät huomioi riittävästi tehtävän asettamia vaatimuksia.

Etukäteen arvioituna Puolustusvoimien OTV-järjestelmän kehittäminen neuvottelutavoitteiden mukaisesti voidaan arvioida olevan helpompaa kuin Rajavartiolaitoksen palkkausjärjestelmän. Puolustusvoimissa OTV-järjestelmä koskee vain opistoupseereita ja neuvottelut käydään puolustusministeriön ja Päällystöliiton välillä. Rajalla kaikki henkilöstöryhmät ovat samassa palkkaus-sopimuksessa, joten palkkausjärjestelmä-neuvotteluihin osallistuvat kaikki järjestöt. Neuvotteluosapuolilta vaaditaan melkoisia kompromisseja ja pitkäjänteistä yhteistyötä, jotteivät virastoerät mene peräla-utaan ja prosentuaalisina yleiskorotuksina palkkataulukoihin jaettavaksi. Lisäpalkkio-järjestelmien kehittäminen vaatii Puolustusvoimissakin kaikkien niiden henkilöstöryhmien ja sopimusalojen hyväksynnän, keitä lisäpalkkio koskee, joten lisäpalkkioiden kehittämisessä on aina omat haasteensa. Sopijaosapuolten neuvottelupöytään tuo-

mat neuvottelutavoitteet eroavat yleensä toisistaan melkoisesti.

Edustajakokouksen priorisointijärjestystä neuvottelutavoitteista voidaan pitää sekä palkkaussopimusten tarkoitusta vaalivana että satsauksena tulevaisuuteen. Esimerkiksi Puolustusvoimien opistoupseerien palkkausjärjestelmästä tehdyssä tarkentavassa virkaehtosopimuksessa on sovittu tehtävän vaativuuteen perustuvan kannustavan palkkausjärjestelmän tavoitteista. Yhtenä tavoitteena on tukea vaativampiin tehtäviin hakeutumista. Tällä hetkellä isossa kuvassa näyttää siltä, että tavoite ei toteudu halutulla tavalla. Vaativimmat opistoupseerien OTV7-8 -tehtävät eivät palkkauksellisesti houkuttele riittävästi. Moniin avoinna oleviin vaativimpiin tehtäviin ei löydy sopivia halukkaita, varsinkin, jos tehtävä edellyttäisi siirtoa toiselle paikkakunnalle. Usein tästä johtuen tehtävä siirtyy muille henkilöstöryhmille.

Mikäli kaikki menee kuin Strömsössä, vuoden 2018 virastokohtaiset neuvottelut on jo käyty, kun Päällystölehdien kolmosnumero ilmestyy kesäkuussa. Tuolloin pysytymme kertomaan lisääntä neuvottelujen kulusta.

Valtiolle uusi virkaehtosopimus kaudelle 2018–2020

Valtion virkamiehille neuvoteltiin helmikuussa uusi virkaehtosopimus. Sopimuskauden korotukset ovat yhteensä 3,45 % ja sopimuskausi on 26 kuukautta ollen voimassa vuoden 2020 maaliskuun loppuun saakka. Palkkoja korotetaan 1.4.2018 lukien 1 %:n suuruisella yleiskorotuksella ja 1.4.2019 lukien yleiskorotuksella, jonka suuruus on 1,1 % tai vähintään 24 euroa. Korotukset kohdistuvat tehtäväkohtaisiin palkkoihin, joiden taulukoita sekä henkilökohtaisia palkanosia, kokemusia ja muita suhteissa taulukko-

palkkaukseen määräytyviä palkanosia tarkistetaan yleiskorotusta vastaavasti. Niitä euromääräisiä palkanlisä ja lisäpalkkioita, joita on ennestään voimassa olevien virka- ja työehtosopimusten vakiintuneen käytännön perusteella korotettu yleiskorotuksin, korotetaan 1.4.2018 alkaen 1 %:lla ja 1.4.2019 1,1 %:lla.

Virastoissa on pitkästä aikaa neuvottelutavissa paikallisia virastoeria, jotka ovat 1.6.2018 lukien 0,6 % sekä 1.4.2019 lukien 0,75 %. Sekä Puolustusvoimissa että Rajavartiolaitoksessa on jo aloitettu neu-

vottelut, joissa on muun muassa tunnusteltu neuvotteluosapuolten tavoitteita virasto-erän kohdentamiselle. Mikäli järjestöjen ja työnantajan kanssa virastoerien kohdentamisesta ei neuvotteluissa päästä sopuun, jaetaan virastoerät prosentuaalisina yleiskorotuksina palkkataulukoihin.

Tammikuussa 2019 kertaerä

Sopimusratkaisuun sisältyy palkansaajille maksettava erillinen kertaerä, joka perustuu virastojen tulokellisuutta edistävien ja tuottavuutta parantavien toimenpiteiden

toteuttamiseen vuosina 2018 ja 2019. Viirastoissa tulee valmistella ja toteuttaa tuloksellisuutta edistäviä muutoksia ja toimenpiteitä yhteistoiminnassa henkilöstön edustajien kanssa. Tuloksellisuustavoitteen saavuttamisessa on keskeistä henkilöstön osaamisen mahdollisimman hyvä hyödyntäminen. Työntäjä seuraa tuloksellisuuden edistymistä, mutta maksettava kertaerä ei ole ehdollinen eikä se riipu tuloksellisuustoimenpiteiden toteutumisesta. Kertaerä on suuruudeltaan 9,2 % ja maksetaan tammikuun 2019 palkanmaksun yhteydessä niille virkamiehille, joiden palvelussuhde on alkanut viimeistään 2.9.2018 ja jatkunut keskeytymättä 18.11.2018

saakka. Kertaerä lasketaan tämän vuoden marraskuussa maksettavasta säännönmukaisesta kuukausipalkkauksesta, johon luetaan tehtävän vaativuuteen ja henkilökohtaiseen työsuoritukseen perustuvat palkanosa, mahdollinen kokemusosa sekä takuupalkkaus. Lisäksi palkkaukseen luetaan muut säännöllisesti toistuvat, tietyn suuruisina kuukausittaisina erinä maksettavat palkkaustekijät, palkanlisät ja lisäpalkkiot. Kertaerän maksamisen edellytyksenä on, että tänä sovittuna ajanjaksona virkamiehelle on maksettu palkkaa vähintään yhdeltä päivältä. Palkkana pidetään myös vuosiloma-ajan palkkausta ja esimerkiksi sairausajalta maksettavaa poissaoloajan

palkkausta. Palvelussuhteen katsotaan olleen voimassa myös silloin, mikäli virkamies on sovittuna ajanjaksona kriisinhallintatehtävissä. Näissä tilanteissa kertaerä lasketaan virkamiehen kotimaan tehtävän säännönmukaisesta kuukausipalkasta, ei siis kriisinhallintatehtävän palkkauksesta. On huomattavaa, että tammikuun 2019 on vain kertaerän maksukuukausi, eikä palvelussuhteen edellytetä enää olevan voimassa tällöin. Siten kertaerä maksetaan myös niille, jotka jäävät esimerkiksi vuodenvaihteessa sotilaseläkkeelle, mikäli sovittu ajanjakson työssäoloaika täyttyy.

Vaativimmat opistoupseeritehtävät menossa keskitetyn tehtävä- ja seuraajasuunnittelun piiriin

Puolustusvoimien vaativimpia opistoupseeritehtäviä ollaan liittämässä keskitetyn tehtävä- ja seuraajasuunnittelun piiriin. Tähän asti vain opistoupseerit ja aliupseerit ovat olleet keskitetyn tehtävä- ja seuraajasuunnittelun ulkopuolella ja nyt tähän on tulossa muutos. Jatkossa puolustusvoimien henkilöstösuunnittelu koskee koko henkilöstöä ja se toteutetaan tehtävä- ja seuraajasuunnittelun periaatteella. Kunkin tehtävään suunnitellaan mahdollisuuksien mukaan yhdestä viiteen potentiaalista seuraajaa.

Pääesikunnan tavoitteena on liittää keskitetyn tehtävä- ja seuraajasuunnittelun piiriin ne opistoupseeritehtävät, jotka sijoittuvat Pääesikuntaan, puolustushaaraesikuntiin, Puolustusvoimien logistiikkalaitoksen sekä hallintoyksiköiden vaativimmille tasoille. Näiden tehtävien vaativuustasot ovat pääsääntöisesti OTV8- ja osin OTV7-luokassa. Määrällisesti tämä koskisi noin 300 tehtävää. Tavoitteena on, että suunnittelu otetaan käyttöön jo ensi vuoden alusta lukien. Asia on parhaillaan valmistelussa ja lausunnoilla henkilöstöjärjestöillä.

Opistoupseerien keskitetty tehtävä- ja seuraajasuunnittelu on puolustusvoimien henkilöstöstrategian mukainen. Opistoupseereita on puolustusvoimissa oletettavasti aina

vuoteen 2037 saakka. Opistoupseerien vaativimmat tehtävät pyritään säilyttämään opistoupseeristolla niin kauan kuin riittävän osaamisen ja kokemuksen omaavia opistoupseereita pystytään hyödyntämään kyseisten tehtävien hoidossa. Eteneminen vaativampiin tehtäviin tulee edellyttämään henkilöstöltä myös valmiutta palveluspaikkakunnan vaihtoon.

Henkilöstöjärjestön näkökulmasta on aina huolestuttavaa, mikäli vaativuudeltaan ylimpiin opistoupseeritehtäviin ei löydy halukkaita tai muutoin sopivia henkilöitä. Monet opistoupseerien vaativimmat päällikkö- ja erikoisasiantuntijatehtävät edellyttävät tietyn erityisalan koulutusta ja kokemusta, joten tehtävään vaaditun koulutus- ja kokemusvaatimuksen hankkimiseen saattaa mennä vuosia. Näiden vaatimusten puuttumista on jo nyt käytetty hallintoyksiköissä esteenä opistoupseerin valitsemiseksi avoimeen opistoupseeritehtävään. Kun tehtävät siirtyvät muille henkilöstöryhmille, ne tuskin enää palaavat takaisin opistoupseeritehtäviksi, vaikka tehtävään olisikin myöhemmin sopivia ja halukkaita opistoupseereita, joilla osaaminen ja tehtävävaatimukset kohtaisivat.

Pääesikunnan mukaan nykyisin opistoupseeritehtävissä käytettäviä avoimen haun

periaatteita ei ole tarkoitus hylätä. Jatkossa keskitetyllä seuraajasuunnittelulla pyritään kuitenkin varmistamaan se, että vaativimpiin tehtäviin löytyisi aina sopivia ja koulutettuja seuraajia samasta ammatiryhmästä. Opistoupseerien osaamisen hyödyntäminen keskitetyssä tehtävä- ja seuraajasuunnittelussa saattaa lisätä siirtovelvollisuutta, mutta sitä ei muutoinkaan pääse karkuun kukaan puolustusvoimien virkamies, koska siitä on säädetty laissa. Lainvalmisteluvaiheiden lausunnoista on nähtävissä, että siirtovelvollisuuden tarkoituksena on ennen kaikkea huolehtia puolustusvoimien rauhanajan tehtävien suorittamisesta ja sodanajan puolustusvalmiuden ylläpitämisestä. Puolustusvaliokunnan lausunnon mukaisesti siirtojen tulee kuitenkin perustua ensisijaisesti siirrettävän henkilön vapaaehtoisuuteen eikä siirrosta saa aiheutua kohtuutonta haittaa siirtyvälle virkamiehelle eikä tämän perheelle. Jos vapaaehtoisia ja sopivia hakijoita ei löydy, käytetään siirtymisvelvollisuutta. Jatkossa kannattaa ilmoittautua halukkaaksi keskitetyn tehtävä- ja seuraajasuunnittelun piiriin kuuluviin tehtäviin, ei pelkästään yhteen tehtävään. Näin työnantaja osaa ennakoida ja kohdistaa yksilöä koulutukseen oikeanlaisen osaamisen hankkimiseksi.

Keskitetty tehtävä- ja seuraajasuunnittelu

Ennakoivalla suunnittelulla tulosta

Teksti: Juha Susi Kuva: Pasi Saari

Kuljetuskeskusten päälliköt toimivat puolustushaarasta riippumatta hallintoyksiköiden keskeisimmissä ylimmissä opistoupseerien tehtävissä. Tehtävien vaatimuksena on useimmiten luutnantti- tai jatkokurssi sekä toimialakohtainen täydennyskoulutus. Kokemusta tehtävän hoitajalta edellytetään vähintään 15 vuotta. Vaateena saattaa olla myös puolustusvoimien liikenneopettajan pätevyys. Autotarkastajan pätevyys lasketaan eduksi. Lista vaatimuksista on pitkä ja se tuo esille hyvin henkilöstösuunnittelun haasteet tehtävien täytöissä.

Kapteeni **Jari Repo** aloitti hiljattain Maasotakoulun kuljetuskeskuksen päällikkönä. Hänen alaisuudessaan toimivat kuljetusosastot Lappeenrannassa ja Haminassa

sekä kuljettajakoulutuskeskus Haminassa. Työntekijöitä niissä on yhteensä 29.

- Vastaan huoltolaitoksen päällikön tehtävistä. Tuotamme Maasotakoulun kuljetuspalvelut ja kuljettajaopetuksen sekä -koulutuksen. TRSS, hankinnat, kapasiteettivaraukset ja henkilöstön tekemän työn johtaminen ovat keskeisimpiä tehtäviäni, Repo tiivistää työnsä sisältöä. Revon näkemyksen mukaan ilman kuljetuspuolen laaja-alaista osaamista, kokemusta ja koulutusta henkilöllä ei ole riittäviä edellytyksiä tehtävän hoitamiseen.

- Tehtävä on myös sidonnainen poikkeusolojen tehtävään, joten sen hoitajan tulee olla peruskoulutettu sotilas.

Maasotakoulussa opistoupseerien seuraajasuunnitelma on laadittu. Se luo pohjan tehtävänhoitajan vaihtamiselle viiden vuoden tähtäimellä.

- Suunnittelu ja seuraajien kouluttaminen siitä pidemmällä ajalla tulee aloittaa välittömästi, Repo toivoo.

Kuljetuskeskuksen päällikön Jari Revon tehtävä ei ole vain hallinnon pyörittämistä. Se on hyvä esimerkki tehtävästä, joka vaatii pitkäaikaisen käytännön kokemuksen.

Konserttimestari on orkesterin sydän

Teksti: Matti Vihurila

Kuva: Puolustusvoimat/Lasse Kapanen

"Kapteeni **Kaj Skrabb** toimii Kaartin soittokunnan konserttimestarina. Trumpetisti Kaj Skrabb on arvostettu muusikko ja musiikintekijä. Hän toimi ennen nykyistä tehtävänsä nyt jo lopetetussa Pohjan sotilassoittokunnassa apulaiskapellimestarina. Skrabb oli ensimmäisiä sotilassoittajia, jotka tekivät Sibelius-Akatemiassa maisteritutkinnon. Saavutus on toiminut merkittävänä kannustimena ja tiennäyttäjänä monille kollegoille. Pohjan sotilassoittokunta tunnettiin korkeatasoisena orkesterina ja erityisesti tähän Skrabbin työllä oli suuri vaikutus".

Muun muassa näillä perusteilla kapteeni Kaj Skrabb palkittiin Vuoden 2017 sotilasmuusikkona. Hän on ollut myös yksi tärkeimmistä tekijöistä koottaessa ja puhtaaksi kirjoitettaessa vanhaa torvimusiikkia, joka on ollut Kaartin soittokunnan ohjelmistossa alusta alkaen. Arvokas historiatyö tuotettiin konsertiksi viime vuoden keväällä. Nykyisessä konserttimestarin työssään Skrabb vastaa kapellimestarille siitä, että orkesterin eri osat eli sointi, soittotyylit ym. toimivat.

- Pysin siihen, että niin soittajien kesken kuin heidän ja kapellimestarin välille syntyy hyvä ja avoin ilmapiiri. Edesautan sen syntymistä esim. viemällä molempien osapuolten toiveita ja ajatuksia eteenpäin ja ylipäätään huolehtimalla orkesterista, Skrabb avaa työnkuvaansa.

Puolustusvoimauudistukselle ruusuja ja risuja

Kapteeni Kaj Skrabb perheineen on saanut kokea Puolustusvoimauudistuksen vaikutukset, kun oma soittokunta lopetettiin ja edessä oli muutto Helsinkiin. Heidän osaltaan siirto sujui melko kivuttomasti, ja löytyy uudistuksesta jotain positiivistakin.

- Nyt saatiin isompia ja toimivampia orkestereita, mikä on hyvä asia. Toinen puoli taas on se, että työ- ja keikkamatkat pitenevät – esim. Lapin soittokunnan toiminta-alue on nyt puoli Suomea. Pienempien paikkakuntien musiikkielämään uudistuksella oli myös suuri vaikutus, kun seitsemän ammattiorkesteria ja 86 soittajan virkaa lakautettiin. Esimerkiksi itse toimin kaupunginorkesterin avustajana ja sivutoimisena soitonopettajana Oulussa ja sen lähikuntien kansalais- ja musiikkiopistoissa.

Skrabb murehtii myös sitä, että kaikille jällejäjääneille opistoupseereille ei pystytty tarjoamaan koulutusta vastaavia tehtäviä, jolloin osa joutuu palvelemaan soittajan perustehtävissä koko uransa.

Vuoden 2017 sotilasmuusikko, kapteeni Kaj Skrabb (54 v)

- Kaartin soittokunnan konserttimestari.
- Sotilasmusiikkialan virkaurakurssien lisäksi mm. trumpetinsoitonopettajan tutkinto ja jatkokurssi (Oulun konservatorio) ja musiikin maisterin tutkinto (Sibelius-Akatemia).
- Asuu Suomenlinnassa Ulla-vaimon ja kahden lapsen kanssa, kolme lapsista jo maailmalla. Yksi lapsenlapsi.
- Harrastaa kuntosalia ja mahdollisuuksien mukaan hiihtoa ja on mukana Suomenlinnan venekerhon hallituksessa.
- Siirtyy reserviin syksyllä 2019.
- Muusikko, jolla ei ole lempikappaletta: "Tykkään kaikesta hyvin tehdystä musiikista".

Virkaehtosopimusneuvottelut vuoden 2018 virastoerästä käynnistyvät

Tekstit: Jukka Mäkinen

Kuvat: Rajavartiolaitos ja Jaakko Levä

Rajavartiolaitoksen kehittämisryhmän helmikuun kokous pidettiin 16.2. Siinä käsiteltiin mm. muutamia poissaoloja ja niiden työaika-merkintöjä, tasoitusvapaajärjestelmän "häntätunteja" ja keskusteltiin alustavasti sopijaosapuolien tarpeista sopimusten kehittämiseksi.

Tilapäisen hoitovapaan osalta on ollut epäselvyyksiä siitä, miten työaika-merkintä tehdään lähdetessä kesken työpäivän hoitamaan sairasta lasta. Työnantaja linjasi, että tällaisissa tapauksissa työaika täytetään säännölliseen työaikaan saakka eli virastotyössä 7 t 21 min ja jaksotyössä 7 t 45 min. Jos töitä on ehditty tehdä esim. 9 tuntia, työaika-merkintä on silloin 9 t. Työaika ei siis jaksotyössä kään täytetä suunnitellun työvuoron päättymiseen saakka, kuten tehdään tapauksessa, jossa virkamies itse sairastuu kesken työpäivän.

Vapaapäivinä sairastaminen ei jatkossa ole mahdollista omalla ilmoituksella. Esimerkiksi tapauksessa, jossa omalla ilmoituksella on oltu yksi (1) työpäivä sairaana ja tämän perässä kaksi (2) vapaapäivää, vapaapäivät pysyvät vapaapäivinä. Vapaapäivälle ulottuvassa sairaustapauksessa oma ilmoitus ei ole riittävä todistus työkyvyttömyydestä, vaan tuolloin on aina esitettävä sairaanhoitajan, terveydenhoitajan taikka lääkärin todistus työkyvyttömyydestä. Ilman todistusta yhdenjaksoisesta sairaudesta menetellään vapaapäivien osalta vahvistetun työvuoroluettelon mukaisesti. Mikäli työkyvyttömyydestä on ilmoitettu omalla ilmoituksella työpäivän osalta, samana päivänä ilmoitetaan ennakoivasti työkyvyttömyyden jatkumisesta ensimmäi-

senä vapaapäivänä, ja mikäli tuolloin sairaanhoitaja, terveydenhoitaja tai lääkäri toteaa työkyvyttömyyden, tehdään työvuoroluetteloon merkintä keskeytyspäivästä tai -päivistä.

Tasoitusvapaajärjestelmässä olevat ns. häntätunnit (alle 5 t 32 min) voidaan työnantajan linjauksen mukaan pitää tasoitusvapaana, jättää pankkiin tai maksaa rahana. Ensimmäinen tapaus onnistuu siten, että lisätään tunnit esim. suunnitellun työvuoron loppuun.

Helmikuun kokouksessa keskusteltiin myös valtiolla saavutetusta neuvottelutuloksesta ja vaihdettiin alustavasti ajatuksia sopijaosapuolien neuvottelutavoitteista virastoeräneuvotteluja silmällä pitäen. Ihan ensimmäisenä toimenpiteenä Rajavartiolaitoksessa on laadittava toteamispöytäkirja, jolla todetaan voimassa olevat virkaehtosopimukset, 1.4.2018 yleiskorotuksen (1,00 %) sisältävä palkkataulukko sekä henkilöstön edustajien palkkioiden tarkistukset.

Vuoden 2018 virastoerä tulisi neuvotella 15.5. mennessä

Kehittämisryhmän maaliskuun kokouksessa 15.3. asialistalla oli käytännössä kaksi (2) asiaa: luottamusmiessopimuksen organisaatioliitteen tarkastelu sekä Valtion työmarkkinalaitoksen julkaisema sopimuskauden 2018 - 2020 neuvottelumääräys

ja sen pohjalta Rajavartiolaitoksen vuoden 2018 virastoeräneuvotteluiden aikataulusta sopiminen.

Vuoden 2018 alusta tapahtuneesta Rajavartiolaitoksen hallinto- ja tukipalvelujen keskittämisestä johtuen työnantajalla on tarve päivittää luottamusmiessopimuksen organisaatioliitettä, koska tietyillä henkilöstöjärjestöillä ei ole kaikissa hallintoyksiköissä riittävästi jäseniä, jotta luottamusmiehen asettaminen olisi tarkoituksenmukaista. Tulleet muutokset eivät koske Päälystölaiton luottamusmiesorganisaatiota. Sopimuksen päivittäminen on tarkoitus hoitaa virastoeräneuvottelujen yhteydessä.

Kokouksen yhteydessä käytiin neuvottelumääräys läpi yksityiskohtaisesti. Vuoden 2018 virastoerä (0,6 %, 1.6. lukien) tulee lähtökohtaisesti neuvotella 15.5. mennessä. Määräaika voidaan neuvotteluosapuolten yhteisellä pöytäkirjalla perustellusta syystä sopia siirrettäväksi myöhemmäksi, kuitenkin enintään 15.7. saakka. Rajavartiolaitoksen osalta osapuolten kirjalliset tavoitteet virastoerän toteuttamisesta on toimitettava toisilleen 26.3. klo 9 mennessä. Neuvottelupäiviksi on sovittu alustavasti 27.3., 6.4. ja 12.4. Neuvotteluja jatketaan tämän jälkeen tarvittaessa. Jos virastoerästä ei päästä sopimukseen, toteutetaan erä ns. perälautaratkaisuna eli prosentuaalisena yleiskorotuksena.

Lähde: www.kho.fi

Korkeimman hallinto- oikeuden päätös

22.12.2017/6697

Rajavartiolaitoksen virkamies oli Rajavartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 14 §:n (1229/2013)

1 momentin nojalla siirretty hänen terveydentilaansa liittyvistä syistä toiseen, virkamiehen saamaa koulutusta vastaavaan Rajavartiolaitoksen tehtävään. Uuden tehtävän vaatavuusluokka oli viisi vaatavuusluokkaa alempi kuin aikaisemman tehtävän vaatavuusluokka. Hallinto-oikeus oli katsonut, että virkamies oli voitu siirtää toiseen tehtävään, kun aiemmassa tehtävässä toimiminen ei ollut ollut enää mahdollista terveydellisistä syistä. Hallinto-oikeus oli kuitenkin kumonnut päätöksen sillä perusteella, että lain esitöissä todetun mukaan virkamiestä ei voida siirtää toiseen tehtävään, jos hänen palkkauksensa alenee enemmän kuin yhden vaatavuusluokan. Virkamiestä ei näin ollen ollut voitu siirtää päätöksessä tarkoitettuun tehtävään.

Hallituksen esityksessä (HE 92/2013 vp)

todetaan mainitun 14 §:n yksityiskohtaisissa perusteluissa muun ohella, että siirto saattaa myös tarkoittaa siirtämistä tehtävään, jonka Rajavartiolaitoksen palkkausjärjestelmän mukainen vaatavuusluokka on pienempi. Erityisesti näitä tilanteita varten virkamiehen palkkaus on suojattu Rajavartiolaitoksen tarkentavassa virkaehtosopimuksessa siten, että palkkaus pysyy samalla tasolla yhden vuoden ajan siirron jälkeen. Jos palkkaus ei ole tuona aikana noussut vähintään siirtoa edeltävälle tasolle, niin se laskee vuoden jälkeen yhden vaatavuusluokan.

Korkein hallinto-oikeus katsoi, ettei Raja-

vartiolaitoksen hallinnosta annetun lain 14 §:ää voitu hallituksen esityksen perusteella tulkita siten, että virkamiestä ei voitaisi siirtää sellaiseen hänen koulutustaan vastaavaan tehtävään, jonka vaatavuusluokka oli enemmän kuin yhden vaatavuusluokan pienempi kuin aiemman tehtävän. Hallituksen esityksessä oli mainituilta osin

katsottava vain selostetun, mitä virkaehtosopimuksella oli sovittu palkkauksesta tämän tapaisissa tilanteissa.

Korkein hallinto-oikeus kumosi hallinto-oikeuden päätöksen. Virkamiehen toiseen tehtävään siirtämistä koskeva päätös jäi voimaan. Korkein hallinto-oikeus totesi, ettei sen päätöksellä ollut ratkaistu eikä voitukaan ratkaista virkamiehen palkkaukseen liittyviä kysymyksiä.

Edellä mainitusta johtuen, virkamiehen palkkaukseen liittyvä kysymys on menossa Rajavartiolaitoksessa virkaehtosopimusasioiden pääsopimuksen mukaiseen erimielisyysmenttelyyn.

"Kipuklinikalla" ratkottiin edunvalvonnan akuutteja haasteita

Teksti ja kuva: Jaakko Levä

Kuten jo edellisessä lehdessä kirjoitin, pidimme alueelliset luottamus- ja yhteistoimintapäivät nyt ensimmäistä kertaa koottuna tilaisuutena 12. – 14.2. Laivalle saapui yhteensä 60 osallistujaa sekä Puolustusvoimien että Rajavartiolaitoksen edunvalvojista. Tilaisuuden sisältö noudatti jo totuttua kaavaa. Läsnaolijoiden kanssa kävimme läpi vuoden 2018 alussa laaditun HED-raportin sisällön ja analysoimme vuoden 2018 aikana annettavan koulutuksen sisällön tarvetta.

Lounaan jälkeen pääluottamusmies **Marko Jalkanen** avasi JUKOn neuvottelutoimintaa, mikä on varmasti ollut hieman epäselvää myös edunvalvonnan piirissä työskenteleville edustajillemme. Ensimmäisen päivän aikana saimme myös kattavan ajankohtaiskatsauksen sekä puheenjohtajalta että molemmilta pääluottamusmiehiltä. Tilaisuudessa kävin läpi lisäksi sotilas-eläkkeisiin liittyvää problematiikkaa ihan käytännön esimerkein.

Toisen koulutuspäivän aamupäivä oli varat-

tu eri puolustushaarojen alueellisten pääluottamusmiesten ja varapuheenjohtajien johtamalle pienryhmätyöskentelylle, jonka tuloksia tarkastelimme aamupäivän loppuun sekä iltapäivän alkupuolella. Lopun iltapäivän käytimme yhteistoimintaan ja virkaehtosopimukseen liittyvien ennakotehtävien purkamiseen ja analysointiin. Päivän päätteeksi pidimme "kipuklinikan", missä paikallisilla edunvalvojilla oli mahdollisuus tuoda esille heidän edustamillaan jäsenillä olevia haasteita ja saada niihin tukea sekä neuvoja alue- ja keskustason edustajilta. Kolmannen päivän osalta saivat edunvalvojat verkon välityksellä tehtäviä, jotka myös palautettiin verkon kautta. Kokonaisuutena voidaan sanoa, että tilaisuuden anti oli hyvä, ja palautteen perusteella se myös antoi läsnäolijoille edunvalvojillemme paremmat valmiudet kohdata tulevia haasteita.

Vuoden 2018 koulutukset

Huhtikuun loppupuolella 24. – 26.4. pidämme puheenjohtajapäivät. Toukokuussa järjestämme LMYTJK-kurssin vahvuudella

30. Tuon tilaisuuden ajankohta on siis 15. – 17.5. ja aiheena Puolustusvoimissa noudatettavat tarkemmat virkaehtosopimukset kuten Puolustusvoimien tarkentavat virkaehtosopimukset, työaikasopimukset, vuosilomasopimukset, matkakustannukset sekä muutto- ja siirtokustannusten korvaukset. Tilaisuuteen voi ilmoittautua liiton jäsensivujen kautta 13.4. mennessä. Syyskuussa kokoamme taas kaikki Puolustusvoimien ja Rajavartiolaitoksen edunvalvojat alueellisille päiville 25. – 27.9. Lokakuun lopulla 30.10. – 1.11. pidämme LMYTJK-syyskurssin vahvuudella 30. Tuon kurssin sisältö tulee olemaan pääsääntöisesti suunnattu yhteistoiminnan piirissä toimiville edunvalvojille, joita kaikkia kehotankin hakeutumaan mukaan. Tilaisuuteen ilmoitetaan liiton jäsensivujen kautta 28.9. mennessä. Toivon, että tapaamme mahdollisimman monen edunvalvojan kanssa edellä mainituissa tilaisuuksissa.

Töpinässä - edunvalvonnan etulinjassa

Teksti: Alueellinen pääluottamusmies Jouni Rinne (PVLOGL)

Kuva: Risto Koho

"Minä olin lähellä. Jos olisin jäänyt vääpelin kanssa... Yhtäläisesti tämä on etulinjassa oloa, vaikka onkin töpinässä", hoki Väinö Linnan Tuntemattoman sotilaan vauhkoonutunut kirjuri vääpeli Korsumäen kaaduttua vihollisen ilmahyökkäyksessä.

Opistoupseerien tehtävien vaatavuudet nousevat

Vääpeli Korsumäki oli iäkäs kantavääpeli, joka suhtautui asioihin maanläheisesti ja hoiti työnsä hyvin. Korsumäen kaltaisille osaaville ammattilaisille – opistoupseereille – on kysyntää nykypäivän töpinäkeskittymässä, Puolustusvoimien logistiikkalaitoksessa.

Opistoupseerien tehtävät Puolustusvoimien logistiikkalaitoksessa ovat laaja-alaisia ja vaativia. Logistiikan valtakunnallisen ja kansallisen osaamisen lisäksi monen opistoupseerin tehtävässä vaaditaan myös osaamista kansainvälisen logistiikan järjestelyistä. Logistiikkalaitoksen kolmen ensimmäisen elinvuoden aikana opistoupseerit ovat osoittaneet osaamisensa. Tehtävien muuttumisen myötä myös niiden luokitukset ovat nousseet verrattuna tilanteeseen 1.1.2015. Nyt lähes 80 % PVLOGL:n OTV-tehtävistä ovat vaatavuusluokiltaan OTV7 tai OTV8.

Päällystöliiton edunvalvonta-organisaatio Puolustusvoimien logistiikkalaitoksessa

Kirjoitin Päällystölehteen 2/2015 logistiikkalaitoksen syntymästä opistoupseerien edunvalvonnan näkökulmasta. Annoin tuolloin puolustusvoimien uudelle edunvalvonnan "pienokaiselle" kahdeksan Apgarin pistettä. Pienokainen on varttunut. Logistiikkalaitoksen opistoupseerien edunvalvonnan esikoulu ja ala-aste on nyt suoritettu. Yläasteelle siirtyminen tapahtui peruskoulun rytmistä poiketen 1.1.2018, kun PVLOGL:n eriytettiin PEAL:sta omaksi edunvalvonta-alueekseen. Ajantasainen luottamusmiesorganisaatio edustettavine joukkoineen ja lähituettavineen löytyy Päällystöliiton jäsen sivuilta kohdasta edunvalvonta – edunvalvontaorganisaatio – luottamusmiehet.

Yhteistyö työnantajan kanssa toimii

Opistoupseerien edunvalvonta ja yhteistyö työnantajan kanssa on PVLOGL:ssa ollut sujuvaa. Suuria ristiriitoja ei ole noussut esiin. Vaikka edunvalvontarintamalla on joskus ollut hektistäkin, on suunnitelluista aikatauluista pääsääntöisesti pystytty pitämään kiinni.

Yksi keskeinen edunvalvonnan kohde logistiikkalaitoksessa on henkilöstöryhmämuutokset. Ajoittain on opistoupseerien tehtävien avautuessa ollut aistittavissa työnantajan tahto aloittaa henkilöstöryhmämuutosprosessi jopa ennen tehtävän avoimeen hakuun laittamista. Se ei ole hyväksyttävissä. Päällystöliiton luottamusmiesten ja yt-edustajien tulee valvoa Pääesikunnan antamien ohjeiden noudattamista ja siten mahdollistaa osaavien opistoupseerien hakeutuminen logistiikkalaitoksen OTV-tehtäviin.

Jäsentietojen oikeellisuus – onnistuneen edunvalvonnan edellytys

PVLOGL:ssa palvelevat päällystöliittolaiset jäsenet kuuluvat 25:een liiton jäsenyhdistykseen. Usealta jäseneltä ei löydy jäsenrekisteristä lainkaan sähköpostiosoitetta. Mahdollisesti joidenkin jäsenten sähköpostiosoitteet ovat vanhentuneet tai virheelliset. Vain oikeat ja ajantasaiset jäsentiedot mahdollistavat tehokkaan edunvalvonnan onnistumisen.

Toivon jokaisen jäsenen pikaisesti tarkastavan omat tietonsa liiton jäsenrekisteristä ja korjaavan rekisterissä mahdollisesti olevat puutteet tai virheet. Aikaa tietojen päivittämiseen ei kulu kauaa.

Työeläkekoulua ja yhteistoimintaa virastossa

Teksti ja kuva: Jaakko Levä

TELA ry:n työeläkekoulussa

Luulin valmistuttuani kesällä 1992 opistouseiden peruskurssilta, että koulunkäynti sanan varsinaisessa merkityksessä olisi osaltani ohi! Sain kuitenkin huomata olevani jälleen kerran koulunpenkillä osallistuessani työeläkevakuuttajat TELA ry:n järjestämään työeläkekouluun. Paikkana tosin ei ollut mikään tavallinen luokkatila vaan Sokos Hotelli Presidentin kokoustila. Lisäksi paikalla oli suuri joukko yksityisen sektorin ja julkisen sektorin palkansaajia hake-
massa lisätietoa työeläkkeistä.

Varsinaisen työeläkekoulun sisältö painotui kolmeen kokonaisuuteen. Ensimmäisessä osakokonaisuudessa TELAn asiantuntija esitteli meille Suomen työeläkejärjestelmän peruseriaatteen ja ajankohtaiset asiat. Tämän jälkeen estradille astui asiantuntija Eläketurvakeskuksesta. Hänen esityksensä piti sisällään keskeiset asiat eläkeuudistuksessa, erityisesti osittainen varhennettu vanhuuseläke (OVE) ja työuraeläke. Nämä kaksi edellä mainittua kokonaisuutta kos-

kevat varsinaisesti yksityisellä sektorilla työskenteleviä.

Viimeisenä meille esiintyi asiantuntija Kevasta. Hänen aiheenaan oli julkisen sektorin erityispiirteet eläkeuudistuksessa. Tuon esityksen sisältö ei tuonut mitään uutta, mitä ei minulla olisi jo ennalta ollut tiedossa. Osallistuminen tilaisuuteen oli osaltani hyvä, sillä näin, miten muut eläkkeiden kanssa tekemisissä olevat tahot järjestävät tilaisuuksia ja millaista sisältöä niissä esitellään.

Työeläkevakuuttajat TELA ry. järjestää työeläkekouluja kuluvaan kevään aikana vielä Vaasassa 18.4 ja Porissa 25.4. Syksyn työeläkekoulujen osalta ilmoittautumistiedot päivitetään kesäkuussa TELA ry:n nettisivuille. Jos kiinnostuksesi heräsi ja haluat osallistua TELA ry:n järjestämiin työeläkekouluihin, kannattaa käydä vilkaisemassa nettiosoitteessa <https://www.tela.fi/koulutuskalenteri/tyoelakekoulu>.

Alueellisten työeläkekoulujen kohderyhmä-

nä ovat maakunnissa toimivat ammattiliittojen luottamushenkilöt, toimihenkilöt ja hallinnon jäsenet sekä aktiivit.

Yhteistoiminta ”yhdessä vaiyksin?”

Onko meillä tosiaan tarvetta yhteistoiminnalle, ja jos on, mitä se käytännössä tarkoittaa? Jos työnantajalla on oikeus siirtää virkamiehiä tehtävistä toiseen tai paikkakunnalta toiselle vain perustaen siihen, että siirtoon on tosiasiallinen tarve. Mikä on siis virkamiehen oikeus? Ainakin virkamiehellä on oikeus tuoda henkilökohtaisessa yhteistoiminnassa työnantajalle tietoon sellaiset seikat, joilla voi olla vaikutusta työnantajan lopulliseen päätökseen. Jos tuo oikeus jää toteuttamatta, voidaan sanoa, että olemme siirtyneet diktatuuriin. Kuitenkin meille yksittäisille virkamiehille laki antaa oikeuden tuoda mielipiteemme esille virkaamme liittyen. Aina sekään ei riitä, vaan virastolla on tosiasiallinen tarve tehtävien järjestämiselle, jolloin virkamiehen on tehtävä henkilökohtaiset valintansa itse eli siirtyä tehtävän mukana, vaihtaa toiseen, vanhalle paikkakunnalle jäävään tehtävään tai sitten vaihtaa kokonaan solmion väriä. Niin tai näin, aina on tarve tehokkaasti hoidetulle yhteistoiminnalle.

Lisää tietoa yhteistoiminnasta liiton nettisivuilta osoitteesta

<http://view.24mags.com/mobilev/7e1653c45a2d431a8b709eeb5000db96#/page=1>

Huomioi lomakohteiden uudistunut hakuaika

Syksyn ja loppuvuoden lomakohteiden hakuaika on hallituksen päätöksellä aikaistettu päättymään **17.6.**, joten tulevia kesälomia ennen on syytä jättää hakemuslomakkeet sisään ruska-, marjastus- ja ensilumimatkoja silmällä pitäen. Aikaistaminen mahdollistaa hakulomakkeiden käsittelyn toimistolla ennen juhannusta ja tieto mahdollisesta hyvästä arpaonnesta tavoittaa hakijan ennen kuumimman lomakauden alkamista.

Koska ensi kuun jälkeen on jo kesäkuu, on syytä muistuttaa vakuutusturvasta lomiin liittyen. Liiton **palveluksessa oleville jäsenilleen** ottamassa liittovakuutuksessa on vapaa-ajan tapaturmavakuutus, joka on voimassa kaikkialla maailmassa. Lisäksi liittovakuutukseen kuuluu matkustaja- ja matkatavaravakuutus. Helmikuussa jäsenille postitettu jäsenkortti toimii palveluksessa oleville vakuutuskorttina, joten muista ottaa jäsenkortti ulkomaanmatkalle mukaan, sillä se on myös matkustajavakuutuskorttisi. Jos sairastut tai sinulle sattuu matkalla tapaturma, näytä jäsenkorttia lfiin sopimuslääkärillä ja lääkärilaskut menevät suoraan lfiin. Huomaa myös, että liittovakuutus on voimassa sen vuoden loppuun asti, jolloin jäät eläkkeelle, mikäli jäsenyytesi jatkuu liitossa Evp-yhdistyksen jäsenenä. Jos eläkkeelle jäädessäsi eroat liitosta, päättyy vakuutus myös eropäivänä. Voit tutustua tarkemmin jäsenvakuutuksiin osoitteessa if.fi/paallystoliitto, linkki löytyy myös jäsensivuilta kohdasta jäsenpalvelut/jäsenedut.

Tarvitsetko kalenteria – entä luetko Päälystlehdhen mieluiten verkossa?

Kesän lähestyessä valmistellaan toimistolla myös ensi vuoden Päälystlehdhen tilausprosessia ja pyydetään tarjouksia toimittajilta. Mahdollisimman tarkan tarjouksen saamiseksi tulisi tietää tilattavien kalenterien määrä. Siksi toivonkin, että jäsenet, joilla ei ole kalenterille käyttöä, kävisivät jäsensivujen eAsioinnissa henkilötietosivulla laittamassa ”tämän” kohtaan ”en halua kalenteria”. Muista tallentaa muutos, jotta ilmoitus kirjautuu järjestelmään oikein. Niiden jäsenten, jotka ovat jo aikaisemmin ilmoittaneet, etteivät kalenteria tarvitse, tieto on edelleen voi-

massa. Jos tulet katumapäälle, voit käydä muuttamassa valintasi. Samalla henkilötietosivuilla voit myös ilmoittaa, jos luet Päälystlehdhen mieluummin liiton [www-sivuilta](https://www.sivuilta), että printtiversiota ei tarvitse sinulle lähettää. Turhista painatus- ja postikuluista syntyy vuositasolla helposti merkittävä summa.

Syytä on myös jo näin varhaisessa vaiheessa muistuttaa yhdistyksiä, että esitykset syksyn edustajakokoukselle, liiton ansiomerkillä tai -mitalilla palkittavista sekä Vuoden opistoupseerista tulee tehdä liiton hallitukselle viimeistään elokuun loppuun mennessä.

Uudistettu jäsenetu

Liitto on uudistanut yhteistyösopimuksen parturiliike M Roomin kanssa. M Roomin parturiliikkeitä on eri puolella Suomea ja ne löytyvät firman sivuilta <https://www.mroom.com/fi/parturit/>. Liiton jäsenet voivat sopimuksen myötä hankkia liikkeen jäsenkortin erikoishintaan vuoden ajaksi. Vuosijäsenkortilla voit käydä leikkauttamassa hiuksesi missä tahansa ketjun liikkeessä ja palvelukertoja on vuodessa 16, mikä mahdollistaa hiustenleikkauksen runsaan kolmen viikon välein. Katso tarkennukset liiton jäsensivuilta kohdasta jäsenedut.

Matti Vihurila

LAKIASIAINNEUVONTA

Asianajotoimisto Lindell
(02) 251 1004
toimisto@asianajotoimistolindell.fi
Ota yhteys liiton toimistoon ennen oikeusavun pyytämistä.

Neuvottelutuloksesta kukkeroon

Teksti ja kuvat: Juha Susi

Vaikka valtion sopijaosapuolet pääsivät neuvottelutulokseen helmi-kuun alkupäivinä, on euroilla vielä monta mutkaa matkalla jäsenen kukkeroon. Neuvottelutulos on vahvistettu maaliskuussa virkaehtosopimukseksi. Tämän jälkeen osapuolet jatkavat neuvotteluita virastoissa valtiovarainministeriöstä saatujen neuvottelumääräysten mukaisesti. Päälystöliiton edustajina puolustushallinnon neuvottelupöydissä istuvat puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** ja pääluottamusmies **Marko Jalkanen**. Rajavartiolaitoksen puolella Päälystöliiton edustajina toimivat varapuheenjohtaja **Jyrki Juvonen** ja pääluottamusmies **Jukka Mäkinen**. Työnantajaosapuolet kummallakin hallinnonalalla asettavat omat neuvottelijansa.

Korotusten määräytyminen

Valtion neuvotteluratkaisu sisältää yleisen linjan mukaiset palkankorotukset. Sen mukaisesti tälle vuodelle kohdentuu 1 %:n yleiskorotus, joka astui voimaan 1.4.2018. - Yleiskorotus kohdennetaan tehtäväkohtaiseen palkanosaan kokonaisuudessaan.

Muita henkilökohtaisia palkanosia ja kokeumusosia korotetaan samassa suhteessa, selvittää pääluottamusmies Jalkanen.

Enemmän pöydän ääressä istumista vaatii 0,6 %:n virastoerästä sopiminen. Virastoerä on palkankorotuserä, jonka kohdentamisesta neuvotellaan ja sovitaan sopimusala- ja virastokohtaisesti. Päälystöliiton jäsenten osalta siis erilliset ratkaisut tehdään puolustusministeriössä ja Rajavartiolaitoksessa käytävissä neuvotteluissa. Virastoerän kaltaisia eriä ovat järjestelyvara- ja liittoerät. Termit vaihtelevat eri sopimusyhteyksissä ja ovat periaatteiltaan samankaltaisia.

Virastoerän määrittäminen vaatii hiukan matemaatiikkaa. Virastoerä lasketaan sopimusalan, esimerkiksi OTV-järjestelmän piiriin kuuluvien, palkkasummasta käyttäen mahdollisimman tavanomaista kuukautta. Näiden neuvotteluiden yhteydessä palkkasumma määritetään puolustusvoimissa palvelevien osalta 2017 marraskuun palkkapotista. Rajavartiolaitoksessa palvelevien osalta hyödynnetään tämän vuoden tammikuun palkkatietoja.

Palkkasumma on kyseisen sopimusalan kuukausipalkkojen yhteenlaskettu määrä, esimerkiksi kahdeksan miljoonaa euroa. Kun sovittu virastoerä on 0,6 %, sopimusallalla on käytettävissä 48 000 euron varallisuus. Miten sitten tuota varallisuutta kohdennetaan?

- Tarkastellaan sitä, kuinka montaa henkilöä korotus koskee ja paljonko korotus on. Kustannusvaikutukset on helppo laskea Excelillä, Jalkanen avaa neuvottelumatematiikkaa.

Määritettyä sopimusvarallisuutta kohdennetaan sopimusalan erikseen neuvoteltaviin kohteisiin. Varallisuus ei ole mielivaltaisesti käytettävissä, vaan sen käytöstä neuvotellaan viraston edustajien kanssa. Mikäli varallisuutta käytetään palkkausjärjestelmän kehittämiseen, se ei saa vääristää vaatuvuusluokkien välisiä suhteita.

- Palkkausjärjestelmien kehittäminen molemmissa virastoissa on edustajakokouksen päätösten mukaisesti neuvottelutavoitteissa etusijalla, Lukkarinen kertoo painopisteet.

Virastoerää voidaan hyödyntää tarvittaessa myös suoritusperäisten lisien kehittämiseen. Tällöin kehittämisen tulee olla myös muiden sopimusalojen intresseissä. Sopimusalan maksettavaksi määräytyvä osuus muodostuu suhteessa henkilömäärään. Tilastoyhteistyö on tärkeää määritettäessä käytettävää neuvottelutarallisuutta.

- Lisien korotuksissa tarkastellaan sitä, kuinka monta henkilöä on sen vaikutuspiirissä. Järjestöjen maksusuudet määräytyvät tässä suhteessa, Jalkanen kertoo. Neuvotteluiden yhteydessä saattaa tulla esille tarve myös tekstimuutoksille. Näillä virkaehtosopimuksiin tehtävillä muutoksilla on todennäköisesti kustannusvaikutuksia, jotka rahoitetaan virastoeristä.

Perälauta turvaa

Virastoerien neuvottelut saattavat jumiutua, mikäli järjestöt ja työnantajan edustajat eivät päädy yksimielisyyteen varallisuuden käytöstä. Tällöin virastoerä ei suinkaan jää käyttämättä, vaan se maksetaan yleiskorotuksena palkkataulukoissa. Perälauta on eräänlainen sitova kirjaus siitä, kuinka neuvottelutuloksessa määritellyt virastoerän palkankorotukset tulevat maksuun. Se ei siis ole sopimusalojen ensisijainen tavoite vaan takalaita, joka turvaa saavutetun neuvottelutuloksen. Neuvotteluiden päätyminen perälautaan kuvaa myös omalta osaltaan neuvotteluilmapiiriä.

Kaikesta ei sovita

Ajoittain jäsenistön suunnasta tuodaan esille ehdotuksia neuvoteltavista asioista, jotka eivät kuulu sopimusten piiriin. Valtion virkamieslaki rajaa selkeästi, mistä ei saa sopia. Näitä ovat muun muassa virkaan vaadittavat kelpoisuusehdot, virkaylennysperusteet, virkamiehen velvollisuudet sekä kurinpitoon liittyvät kokonaisuudet. Myös eläkejärjestelmä on rajattu sovittavien kohtien ulkopuolelle.

Perälauta turvaa virastoerien korotusten maksuun tulemisen yleiskorotuksena, mikäli osapuolet eivät ole päässeet sopuun muusta kohdenuksesta.

Puheenjohtaja Jyrki Lukkarinen kannustaa yhdistyksiä laatimaan perusteltuja esityksiä neuvottelutavoitteiksi tuleville vuosille.

Mikä määrittää neuvottelutavoitteet?

Päällystöliiton neuvottelutavoitteet määritetään liiton ylimmässä päätävässä elimessä eli edustajakouksessa. Liiton hallitus esittää tiettyjä tavoitteita, joita jäsenyhdistykset voivat täydentää.

- Pyydämme vuosittain jäsenyhdistyksiltä aloitteita edustajakoukselle. Niin myös tulevaan kokoukseen, puheenjohtaja **Lukkarinen** muistuttaa yhdistyksiä hallinnon tapahtumista.

Edellinen sopimusalakohmainen virastoerä oli käytössä vuonna 2013. Silloin ei saatu toteutettua luonnollisestikaan kaikkia neuvottelutavoitteita, vaan ne jäivät odottamaan seuraavaa neuvottelukierrosta.

Yhdistykset ovat tehneet aloitteita ja esityksiä kuluneiden vuosien aikana mahdollisia tulevia virastoeria silmällä pitäen. Edustajakoukset ovatkin vuosittain

päättäneet, mitkä aloitteista nostetaan varsinaisiksi neuvottelutavoitteiksi. Periaatteessa lista voitaisiin laittaa uusiksi, mikäli tehty esitys saisi riittävästi kannatusta.

- Edustajakokous on ylin päättävä elin, ja sillä on päätösvalta myös tässä asiassa, Lukkarinen toteaa.

Mikäli jäsenellä on perusteltu esitys neuvottelutavoitteeksi, kannattaa se tuoda esille ensin omalle yhdistykselle. Hyvin perusteltu esitys saattaa toteutua nopeallakin aikataululla.

- Muistissa on Lappeenrannan Päällistöyhdistyksen laatima esitys palkatun henkilökunnan kouluttajatehtävien vaativuusluokasta. Perusteltu esitys, joka sai kannatusta ja kun käytössä oli varallisuutta, niin asiat siirtyivät käytäntöön hyvinkin nopeasti, Lukkarinen antaa esimerkin.

JUKOn neuvottelupäällikkö Markku Nieminen on Valtiosektorin ”diilintekijä”

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Liisa Takala

Päällystöliittolaistenkin jäsenten etuja valtiosektorilla pitkään ajanut JUKOn (Julkisalan koulutettujen neuvottelujärjestö) neuvottelupäällikkö Markku Nieminen tietää kokemuksesta, miten vaikeaa eri liittojen yksittäisten jäsenten on ymmärtää asioiden hidasta etenemistä. Kaikki pelkistyy lopulta rahaan.

- Jokaisella sopimuskirjauksella on oma hintansa, mitä työntekijän voi olla vaikea ymmärtää - jokainen tekstimuutos hinnoitellaan ja se on pois yleiskorotuksesta tai paikallisesta järjestelyvaraerästä. Ilmaisia lounaita ei ole. Neuvottelutoimintaa voisi verrata osakesijoittamiseen, missä tuottoja saa odottaa vasta vuosien päästä, sillä harvoin tarjolla on pikavoittoja, Nieminen sanoo.

Paljon nähneen ja kokeneen Niemisen mielestä nyt käyty neuvottelukierros hakee vertaistaan. Kuntapuolen ratkaisu heijastui poikkeuksellisen vahvasti valtiosektorin sopimukseen.

- Syntynyt neuvottelutulos noudattaa pitkälti kuntapuolen ratkaisua: samat prosentit palkoissa ja lisäksi sama 9,2 %:n kompensatio lomarahaleikkauksiin. En muista vastaavaa tapahtuneen aiemmin, 1980-luvun alusta neuvottelutoimintaan osallistunut Nieminen muistelee.

Valtiosektorin neuvottelukulttuuria Markku kuvaa asiapitoiseksi. Mielikuvat ympärivuorokautisista ja vastapuolta väsyttävistä, jopa painostavista neuvotteluista on syytä unohtaa.

- Tapaamiset ovat pääsääntöisesti virkaaikana ja hyvin valmisteltuja. Tekstiasiois-

ta keskustellaan paljon, mutta useimmiten raha ratkaisee lopputuloksen. Oma näkemykseni on, että valtiosektorin neuvottelukulttuuri on erittäin korkeatasoista. Kaikkei se, mitä on sovittu - vaikkapa käytäväkeskusteluissa neuvottelutauoilla - on aina pitänyt. Mikäli sopimustekstiin on jäänyt virheellinen kirjaus, sekin on hyvässä yhteisymmärryksessä osattu korjata, Nieminen kiittelee neuvotteluosapuolta.

JUKOn neuvottelutavoitteet sovitaan siihen kuuluvien jäsenjärjestöjen kanssa yhteisessä neuvottelukunnassa, jossa myös Päällystöliitto tuo esiin omat näkemyksensä. Yhdessä sopien haetaan neuvottelutavoitteiden prioriteetit, joita JUKO Markku Niemisen johdolla lähtee ajamaan. Jäsenjärjestöt pidetään ajan tasalla neuvottelujen kulusta, ja niiden kanssa keskustellaankin tarvittaessa.

Työpisteellään Markku Nieminen katselee näyttöpäätettä, mutta neuvottelupöydässä häntä vastassa ovat työnantajan edustajat omine vaatimuksineen. Vastapelurit ovat tietoisia Markun pitkästä edunvalvontakokemuksesta ja osaavat arvostaa sitä. ”En tiedä ketään, joka hallitsee keskustason pöydät ja yksittäiset työryhmät yhtä ammattimaisella otteella”, Valtion työmarkkinalaitoksen neuvottelujohtaja Seija Petrow sanoo.

- Kilpailukyky sopimuksen (Kiky) yhteydessä kuuden minuutin työajan pidennys haluttiin viedä myös sotaharjoituksia koskevaksi, ts. sotaharjoituspäivistä olisi työntekijälle syntynyt muutoin kuuden minuutin "velka", joka olisi pitänyt kuitata muussa työssä. Keskustelin asiasta Päällystö- ja Upseeriliittojen puheenjohtajien kanssa ja sain heidän selvät näkemyksensä asiasta. Ilmoitin neuvotteluosapuolelle, että JUKO ei tee sopimusta, mikäli tämä kirjaus ei muutu, ja muuttuihan se.

JUKOssa on mukana monipuolinen kirjo eri ammattialojen työntekijöitä, mm. juristeja, ekonomeja, professoreja, fysioterapeutteja, työterveyshoitajia poliiseja ja sotilaita. Miten sotilasjärjestöt (PL, UL) poikkeavat massasta?

- Hieman kärjistäen voisi sanoa, että kun lakimiehiltä kysyy edunvalvontaan liittyvää näkemystä, vastaus voi olla, että "toisaalta, mutta taas toisaalta...". Sotilaat puolestaan osaavat kertoa selkeästi omat näkemyksensä ja tavoitetilansa, joita on helppo viedä eteenpäin, Markku antaa esimerkin. Pitkään jukolaisten etuja ajanut neuvottelupäällikkö tuntee myös edustettaviensa heikkoudet ja patistaa niistä luopumiseen.

- Meidän väki on erittäin sitoutunutta työhönsä eikä aina osaa ajatella omaa etuaan. Työaikaan ja matkustamiseen liittyvät asiat vaatisivat ryhtiliikettä. Esimerkiksi yöllä matkustaminen on mielestäni tyhmää. Sen sijaan, että aamulla tullaan väsyneenä töihin, pitäisi vaatia, että nukutaan ensin yö hotellissa ja sitten lähdetään kotimatkalle, edunvalvoja opastaa liki 40 vuoden kokemuksella.

Kannattaisiko kuunnella?

Markku Nieminen

- JUKOn neuvottelupäällikkö
- Koulutukseltaan varatuomari
- Opiskeluaikoinaan teki syventävät opinnot työtuomioistuimen prosessista eikä uskonut sen tulevan myöhemmin vastaan, vaan toisin kävi - nyt käyntejä työtuomioistuimessa liki 100.
- Harrastaa maastopyöräilyä, kuntosalia ja purjehdusta.
- Matkailukin kiinnostaa, ja sitä ajatellen opiskelee espanjan kieltä.
- Tunnetaan armoitettuna ja arvostettuna neuvottelijana, mutta yksi kieltäytyjä on tiedossa – oma aikuinen tytär ei halua heittäytyä neuvotteluun isänsä kanssa.

Proffat lakossa

Kevään työmarkkinaneuvotteluissa nähtiin sekin ihme, että yliopistojen professorit menivät lakkoon. Neuvottelupäällikkö **Markku Nieminen** oli mukana tässäkin "sopassa".

- Kollegani **Markku Kojo** oli sairaana, ja jouduin paikkaamaan häntä neuvotteluissa. Niissä työnantaja yritti saada tahtonsa läpi yksipuolisella sanelemisella. Kun muilla sopimusaloilla oli jo sovittu yli 3 %/2 vuotta sisältävistä sopimuksista, Elinkeinoelämän keskusliiton (EK) jäsenliitto Sivistystyönantajat tarjosi yliopistoille 1,2 %:n korotusta. Markku Niemisen näkemyksen mukaan kyse oli siitä, että työnantaja näki tilaisuuden yrittää sanella oma sopimuksensa ja yksipuolinen näkemyksensä työehdoista. Tätä perusteltiin mm. tiukalla taloudellisella tilanteella. Nieminen pohtii, ajatteliko työnantaja juuri JUKOn olevan se "heikoin lenkki" tässä ketjussa.

- Proffat menivät kuitenkin lakkoon, mikä saattoi olla yllätys. JHL osaltaan tuki hienosti tavoitteitamme ilmoittamalla tavaraliikenteen myötätuntolakkoon.

Lopputuloksena oli se, että toisen sovintoehdotuksen ehdot olivat työnantajan kannalta ensimmäistä huonommat. Niemisen mielestä työnantajan neuvotteluvarat ensimmäisellä sopimuskierröksellä olivat liian pienet, mikä osoittaa väheksyvää suhtautumista työntekijäosapuoleen.

Joskus ihan hihasta

Työehtosopimusneuvottelut etenevät pitkälti eri osapuolten tavoitteiden ja myönnytysten välillä. Joskus sattumakin saa osansa.

- Muistan neuvottelut, joissa JHL ja Pardia olivat saamassa hyvää. Neuvottelutauolla silloinen valtion työmarkkinajohtaja **Teuvo Metsäpelto** kysyi minulta, mitä JUKO tässä tilanteessa haluisi. Sanoin hänelle, että haluamme nostaa muistaakseni silloisen valtion matkustussäännön 18 A -pykälän viikonloppua koskevan korvauksen 50 €:sta kolminkertaiseksi, 150 €:oon. Teuvo kauhistui aluksi, mutta lopulliseen sopimukseen tämäkin kirjaus vietiin. Kun tilaisuus tarjoutuu, pitää olla valmiina, Markku Nieminen muistelee.

Markusta sanottua:

"Todella rautainen edunvalvonnan ammattilainen, jolla on hyvin laaja sopimusesaaminen, myös sopimusten taustoista ja historiasta. Markun kanssa on hyvin miellyttävää asioida, kun hänellä on myönteinen suhtautuminen aina, kun häntä lähestyy edunvalvontakysymyksillä."

Marko Jalkanen, Päällystöliiton pääluottamusmies

"Markun merkitys valtiosektorin sopimus- ja neuvottelutoiminnalle on kiistaton, ja on hyvä, että JUKO on viimein ymmärtänyt kohdentaa lisää resursseja valtiosektorille Katja Ahon muodossa. Muutosten johdosta Markku voinee paremmin keskittyä neuvottelupäällikön tehtäviin ja toiminnan kehittämiseen. Markku, Katja ja Jonne (Rinne) muodostavat keskeisen ryhmän kehitettäessä valtiosektorin asemaa JUKOssa."

Sakari Vuorenmaa, Päällystöliiton entinen puheenjohtaja

"Markku on pitkän linjan neuvottelija, jonka toiminta-alueen laajuus ja syvyys hakee vertaistaan. En tiedä ketään, joka hallitsee keskustason pöydät ja yksittäiset työryhmät yhtä ammattimaisella otteella. On melko harvinaista, että samassa henkilössä yhdistyy hienolla tavalla asiallisuus, tinkimätön ammattitaito ja toisaalta maailmaa paljon nähneen henkilön avoimuus ja sivistyneisyys."

Seija Petrow, Valtion työmarkkinalaitoksen neuvottelujohtaja

Johtokeskusoperaattori Helana Valtonen työskentelee kahdessa 12-tuntisessa vuorossa. Hänen työrupeamansa koostuu normaalisti muutamasta päivä- ja sen perään muutamasta yövuorosta, mikä tarkoittaa noin viikon pois-
saoloa kotoa. 3-viikkoisjaksossa on keskimäärin 10 työpäivää ja loput vapaata.

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Samu Halmetniemi

Rajan rouvat

Rajavartiolaitoksen palveluksessa on vajaat parikymmentä naista, jotka ovat valinneet edunvalvojakseen Päälystöliiton. He työskentelevät opistoupseeri- ja raja/merivartijan tehtävien lisäksi mm. hallinnossa sekä ruoka- ja terveydenhuollon tehtävissä. Päälystölehti kuulosteli läntisellä merirajalla palvelevan Helenan ja itärajan Immolassa työskentelevän Annen mietteitä. Molemmat rouvat yltyivät kehumään työnantajaansa – ja edunvalvojaansa. Yksi kehityshotuskin kuultiin.

Vanhempi merivartija Helena Valtonen juhli vuodenvaihteessa 20-vuotista uraansa RVL:n palveluksessa läntisellä merirajalla. Hän on toiminut mm. Turun valvontaryhmässä partio- ja vartiomiehenä, Länsi-Suomen merivartioston meritoimistossa rikostutkijana ja äitiysloman jälkeen merivartijana Rauman merivartioasemalla. Nykyisessä tehtävässään LSMV:n johtokeskusoperaattorina Helena aloitti reilu vuosi sitten. 8-vuotiaan tyttären äidin koti on Raumalla, mutta työpaikka Turussa. Työputken aikana Helena asuu parin työkaverin kanssa soluasunnossa, jota Rajavartiolaitos vuokraa yksityiseltä ja josta asukkaat maksavat vuokraa työnantajalleen.

- Operaattorin roolissa hoidan viestiliikennettä ja avustan meripelastusjohtajaa, ja tilannevalvojana seuran meriliikennettä ja avustan kenttäjohtajaa, Helena kertoo työstään.

Helena toivoo aktiivisuutta somessa

Kahden vuosikymmenen kokemuksella hän kehuu RVL:sta luotettavaksi, ammattitaitoiseksi ja tarpeen tullen joustavaksi työnantajaksi. Naisten vapaaehtoisen asepalveluksen jälkeen syksyllä 1996 Helena palveli ylikersanttina Upinniemiessä, ja tässä yhteydessä tuli liittyneeksi Päälystöliiton jäseneksi.

- Yhteistyö on sujunut mielestäni hyvin ja olen saanut niin sanotusti "rahoilleni vastinetta", mm. erinomaista apua hakiessani vuorotteluvapaalle. Olen myös hyödyntänyt kaikkia liiton lomakohteita. Valitettavasti nykyään

paikallisessa yhdistyksessämme on kovin hiljaista ja väki vähenee väijäämättä, Helena kertoo ja toivoo, että tästäkin huolimatta liitto kykenee tarjoamaan laadukasta ja turvattua edunvalvontaa jatkossakin.

- Ja sosiaalista mediaa pitäisi hyödyntää enemmän. Tällä hetkellä Päälystöliitto ei mielestäni hyödynnä some-kanavia kuten nykypäivän trendi edellyttäisi.

Kaakkois-Suomen rajavartioston (KSR) esikunnassa Imatran Immolassa esikuntasihteerinä työskentelevä **Anne Savioja** aloitti samassa työyhteisössä toimistosihteerin tehtävässä vuonna 1995. Viimeiset 13 vuotta hän on hallinnoinut vartioston komentajan ja apulaiskomentajan kalentereja ja menemisiä ja siinä sivussa mm. koordinoitunut työyhteisön tilaisuuksien ja juhlien järjestelyjä. Millä mielellä hän on työtään tehnyt?

- Suomen valtio ja sen Rajavartiolaitos ovat olleet hyvä ja turvallinen työnantaja, Anne kehaisee.

Rajavartiolaitos on sotilaallisesti järjestetty, ja se osallistuu maanpuolustukseen yhteistyössä puolustusvoimien kanssa. Tällä tosiasiassa oli merkitystä Annelle, kun hän pohti oman työnsä edunvalvontaa.

- Työuran alussa kuuluiin toiseen edunvalvontajärjestöön. Tutustuttuani työkalveihini ja heidän työhönsä, luonnolliseksi valinnaksi tuli Päällystöliitto ja sen myötä Kaakkois-Rajan päällystöyhdistys. Sotilaallisesti johdetussa organisaatiossa on mie-

Esikuntasihteerin huolehtii esimiehistään ja edunvalvonnasta

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Mervi Vainikkala-Ranta

lestäni tärkeää, että edunvalvonnallisesti olen osana sotilasviranhaltijoita. Heillä on laajempi ja parempi näkemys edunvalvontaa-asioihin, esikuntasihteerin Anne Savioja perustelee valintaansa. Valinta näyttäisi osuneen oikeaan.

- Olen ollut erittäin tyytyväinen sekä Päällystöliiton että oman yhdistykseni toimintaan, sanoo itsekin oman päällystöyhdistyksensä luottamusmiesorganisaatioon kuuluva Anne.

Jäsenetujen, kuten lomakohteiden, osalta hän harmittelee, ettei ole vielä kyennyt niitä hyödyntämään, mutta lupaa parantaa tapansa kenties tulevaisuudessa. Liiton johdolle kylläkin on selkeät terveiset.

Jatketaan arvokasta edunvalvontatyötä entiseen malliin kaikkien jäsenten hyväksi!

Esikuntasihteerin Anne Saviojan tehtäviin sisältyy mm. erilaisten tilaisuuksien ja juhlien järjestelyjä. Hänen valmistelemansa standardit ja muut pallokinnot jaettiin vastaanottajilleen 21. maaliskuuta, kun Immolassa juhlittiin Rajavartiolaitoksen 99. vuosipäivää.

Aliupseeriliiton uusi puheenjohtaja Jyrki Surkka:

"Opistoupseerit, siirtäkää arvokasta osaamistanne ja kokemustanne nuoremmille – yhteistyössä on voimaa myös työpisteissä!"

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Asta Ruuskanen

Isot asiat liitossa ovat kunnossa. Tulen painottamaan omassa toiminnassani jäsenlähtöistä toimintamallia - liitto on jäseniään varten, ei toisin päin, vakuuttaa maaliskuun alussa Aliupseeriliiton puheenjohtajaksi valittu sotilasmestari Jyrki Surkka (50 v).

Hänen mukaansa aliupseeriston tehtäväkenttä laajenee ja vaativoituu jatkuvasti, mikä edellyttää palkkausjärjestelmän kehittämistä. Nykyisen palkkataulukon portaot tasolta toiselle ovat pieniä, mikä ei houkuttele hakeutumaan vaativampiin tehtäviin.

- Tarvitsemme 1 – 2 vaativuusluokkaa yläpäähen, ja lisäksi haluaisin kehittää järjestelmää kokonaisuutena, Surkka toteaa. Puheenjohtajan mielestä eri sotilasjärjestöjen (AuL, PL ja UL) yhteistoiminta on sujunut erinomaisesti viimeiset kolme vuotta, jotka hän on ollut keskustasolla liittonsa pääluottamusmiehenä. Henkilökohtaiset suhteet toimivat, ja suuri osa edunvalvonnallisista asioista on yhteisiä, koska sopimukset ovat virastoissa samat. Kaikilla järjestöillä on yhteinen yleinen virkaehtosopimus.

- Ainakin siihen liittyvissä asioissa yhteistyölle on varmasti tilausta. Pitäisikö tulevaisuudessa tavoitella jopa omaa "koppalakkien" virkaehtosopimusta? En näe ongelmana sitä, että olemme tällä hetkellä eri keskusjärjestöjen alla, Surkka pohtii.

Marssijärjestys kuntoon: koulutus ennen vaativampaan tehtävään siirtymistä

Aliupseeristolle on jo siirtynyt runsaasti entisiä opistoupseerien tehtäviä. Niistä vaativimpina Surkka listaa mm. oikeusupseerin, henkilöasioiden hoitajan, taistelunjohtajan ja sotakoulun pääopettajan tehtävät. Hänen mukaansa puolustusvoimissa on paljon tehtäviä, joihin kehitytään pitkän kokemuksen kautta ja jotka tulevaisuudessa ovat luonnollisesti aliupseerien tehtäviä.

- Koulutuksen merkitys on jatkoon kannalta aivan keskeinen, ja mestariopintoja onkin päivitetty vastaamaan uusiin haasteisiin. MPKK:n koulutustarjottimelta voi jo nyt poimia kursseja ja niiden osia täydentämään aiempaa koulutusta, Jyrki Surkka painottaa.

Työnantajalta hän edellyttää etupainotteisuutta ja henkilöstön valintaa osaamistarpeen perusteella. Nykyään usein on niin, että aliupseeri määrätään ensin vaatimaan tehtävään ja komennetaan kurssille vasta myöhemmin. Syntyy mielikuva, että kurssit käydään vain ylentämiskelpoisuuden saavuttamiseksi ja näin toteutettuna ovat resurssien haaskausta.

Tuoreella puheenjohtajalla on myös terveisiä vielä palveluksessa oleville opistoupseereille.

- Kannustan teitä kaikkia ottamaan entistä vahvemman mentorin roolin työpisteissä. Siirtäkää teillä olevaa mittaamattoman arvokasta osaamista ja kokemusta nuoremmille, sillä yhteistyössä on voimaa myös työpisteissä, sotilasmestari Jyrki Surkka toivoo.

Aliupseeriliiton tuoreen puheenjohtajan Jyrki Surkan mielestä yhteistyö Päälystö- ja Upseeriliittojen kanssa on sujunut erinomaisesti viime vuosina. Hän myös pohtii, pitäisikö näiden liittojen tavoitella jatkossa omaa "koppalakkien" virkaehtosopimusta.

Sotilasmestari Jyrki Surkka

- Sotilasammattilliset mestariopinnot, perusyksikön vääpelin tehtävät -kurssi
 - Mukana edunvalvonnassa vuodesta 2010, Aliupseeriliiton pääluottamusmies 2015 – 2018
 - Sinkku
 - Harrastuksena metsästys, kalastus, luonnossa liikkuminen ja lukeminen
 - Intohimoinen jääkiekon seuraaja, vannoutunut Kärppä-fani
- Motto: "Yhteistyössä on voimaa"

Järjestömaailman kuulumisia

Toimittanut Juha Susi

Eläkkeellesiirtymisiä nousussa

Eläketurvakeskus ETK julkaisi uusimmat tilastot työeläkkeelle siirtymisistä. Niiden tietojen mukaan suomalaiset siirtyivät viime vuonna työeläkkeelle keskimäärin 61,2-vuotiaina. Nousua vuodesta 2016 on kuukausi. Eläkkeellesiirtymisiä odotetaan nousevan enemmän ensi vuonna, kun eläkeuudistuksen vaikutukset alkavat näkyä. Tavoitteena on, että vuonna 2025 eläkkeelle siirryttäisiin keskimäärin 62,4 vuoden iässä.

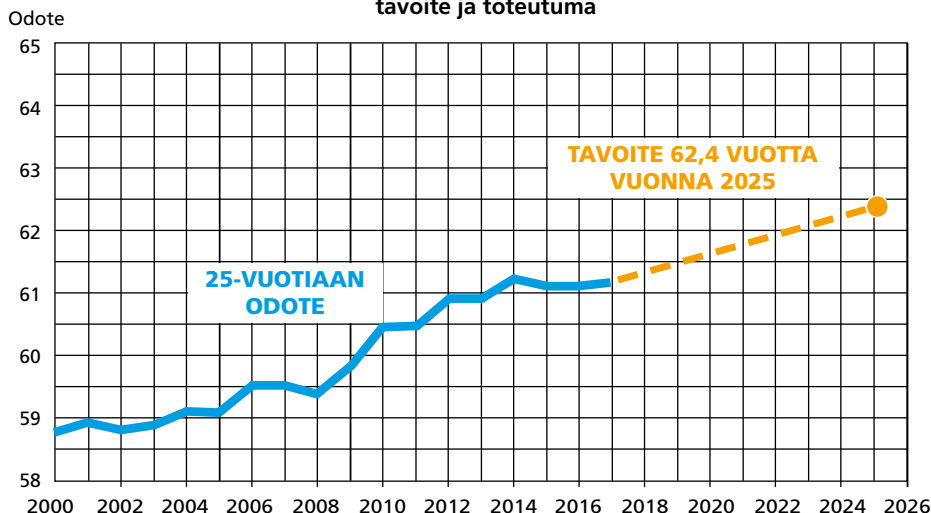
Sotilaseläkejärjestelmään kuuluvien tulee myös seurata työeläkkeelle siirtymisen kehittymistä. Viimeisimpään eläkeratkaisuun on kirjattu tavoitelausekkeet, joiden mukaan eläkeajan ja työssäoloajan välinen suhde pysyisi samalla tasolla kuin se on vuonna 2025. Mikäli työeläkkeelle siirtymisikä ei nouse ennakoidun tavoitteen mukaisesti, nostetaan eläkkeellesiirtymisikä edelleen. Nämä eläkeiän muutokset koskevat kaikilla aloilla työskenteleviä.

Tela: Työeläkevarat kasvoivat viime vuonna

Vuonna 2017 eläkevarat kasvoivat kokonaisuudessaan 11,3 miljardia euroa. Viimeisellä vuosineljänneksellä sijoitusten tuotto oli positiivinen kaikissa sijoituslajeissa ja parhaimmat tuotot saatiin jälleen osakemarkkinoilta. Varojen yhteenlaskettu määrä vuoden lopussa oli 199,9 miljardia euroa. Eläkerahastoilla ja niiden sijoitusten tuotoilla tulee jatkossa olemaan yhä suurempi merkitys eläkkeiden rahoitukselle. Työeläkejä maksetaan enemmän kuin mitä eläkemaksuina on saatu kerättyä, ja erotus katetaan rahastoista.

Eläkkeellesiirtymisien odote, tavoite ja toteutuma

Eläketurvakeskuksen tilastojen mukaan työeläkkeelle siirtymisikä on saatu nousuun.

Lähde: Eläketurvakeskus

Akava: Julkisen sektorin asiantuntijat ja esimiehet tarvitsevat työaikalain suojaa

Akava edellyttää hallitusohjelmaan kuuluvan työaikalain kokonaisuudistuksessa myös asiantuntijoiden ja keskijohdon kuumista työaikalain piiriin. Työaikalain soveltamismuutos koskisi noin miljoonan palkansaajaa.

Uudistus olisi iso muutos erityisesti puolustusvoimien ja rajavartiolaitoksen hallinnon aloilla työskenteleville. Nykyisin molemmissa virastoissa noudatetaan omia työaika-sopimuksia, eivätkä ne kuulu työaikalain piiriin.

- Nykyinen laki on vuodelta 1970. Se ei vastaa lainkaan nykyistä työelämää, pääluottamusmies Jalkanen muistuttaa.

Tavoitteena on antaa hallituksen esitys (HE) loppukeväällä 2018. Lain vaikutukset kohdistuisivat sen voimaantulon jälkeen solmittuihin työ- ja virkaehtosopimuksiin.

Sture Fjäder 60 vuotta

Akavan puheenjohtaja **Sture Fjäder** vietti 60-vuotisjuhlaan 14. maaliskuuta. Päällystöliiton onnittelut päivänsankarille toimitti puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen**.

Kauppätieteiden maisteri ja valtiotieteiden kandidaatti Fjäder on toiminut Akavan puheenjohtajana vuodesta 2011.

Kuva: Liisa Takala

Kentän ääntä kuunnellen

Teksti ja kuva: Juha Susi

Kyllä yksi tärkeimmistä puheenjohtajapäivien tarkoituksista on kentän äänen kuunteleminen, kapteeni **Mika Räisänen** kiteyttää.

Tällä Räisänen tarkoittaa yhdistysten lähettämien edustajien mielipiteitä liiton tulevaisuudesta ja talouden kehittymisen vaikutuksista. Samalla hän peräänkuuluttaa aloitteellisuutta.

- Yhdistysten esille tuomat ajatukset ovat tärkeitä, sillä ne antavat hallinnolle eväitä valmistelutyöhön. Haluan kuulla yhdistysten ajatukset tulevaisuudessa tarvittavista sopeuttamistoimista. Tämä on oikea foorumi niille.

Räisänen valittiin syksyllä edustajakokouksen (ek) puheenjohtajaksi kahdeksan hallitusvuoden tuomalla kokemuksella. Hän on toiminut aiemmin ek:n puheenjohtajana vuosituhatien alkupuolella, joten tehtävään vaadittavaa kokemusta löytyy.

Viime vuosien pj-päivät ovat painottuneet syksyllä jalkautetun sääntömuutoksen valmistelutyöhön. Tällä hetkellä näköpiirissä ei vastaavaa urakkaa ole.

- Mahdollisten ryhmätöiden aiheiden tulisi-

kin keskittyä liiton tulevaisuuteen ja talouden hoitoon.

Räisänen toivoo tapahtumalta hallinnon ja luottamusmiessyörymän katsausten lisäksi työntekijöiden edustajien näkemysten kuulemista. Hänellä on myös toive saada oma puheenvuoro.

- Viime syksyisen ek:n päätökset ja niiden vaikutukset yhdistysten toimintaan tulee avata. Päätösten jalkauttaminen on tärkeää. Samoin oman aikansa tarvitsevat myös liiton toimintasuunnitelman tärkeimpien kohteiden sekä tulo- ja menoarvion avaaminen.

Uusi normaali?

Edustajakokouksen puheenjohtaja tunnustaa yleisesti vallalla olevan yhdistystoiminnan passivoitumisen näkyvän myös liiton jäsenyhdistyksissä. Hän toivookin paikalle mahdollisimman runsasta edustusta paikallisyhdistysten puheen- tai varapuheenjohtajista.

- Meneekö meillä turhan hyvin? Kiire on liian helppo vastaus. Päätöksenteko olisi liian harvojen käsissä, mikäli emme saisi edus-

tajia aktivoitua, Räisänen ravistelee yhdistyksiä.

Passiivisuus näkyy hänen mielestään hallinnolle tehdyistä esityksistä, esimerkiksi paljokittavista henkilöistä ja aloitteista.

- Haluan, että yhdistykset tietävät, että heidän mielipiteillä ja aktiivisuudella on merkitystä.

Tiedossa ei ole jäsenyhdistysten lakkauttamisia tai yhdistymisiä, mutta Räisänen mielestä tämäkin tulee eteen. Hän haluaa tukea ajoissa niitä yhdistyksiä, joiden toimintaedellytykset ovat heikentyneet.

- Yhdistysten tulee mitata oma toimivuus: löytyykö yhdistykseen toimijoita, pystyykö se yhdistyslain mukaisiin hallinnollisiin toimintoihin kuten vuosikokouksiin ja hoitaako se velvoitteet liittoon, Räisänen antaa yhdistyksille mietittävää.

Mahdollisissa lakkautuksissa jäsen ei saa jäädä tyhjän päälle. Siirtyminen naapuriyhdistykseen tai tarvittaessa yksilöjäseneksi hakeutuminen takaavat jäsenpalveluiden saamisen.

- Tarvittaessa avataan puheenjohtajapäivillä vielä yksilöjäsenyyttä, sillä se on aika uusi asia, Räisänen listaa tulevaa ohjelmaa.

Ek:n puheenjohtajan nuija vaihtui Kari Reinivuolta (vas.) Mika Räisäselä viime syksynä. Räisänen haluaa kuulla puheenjohtajapäivillä yhdistysten mielipiteitä liiton tulevaisuudesta.

Onnistuneen sääntömuutoksen jälkeen Päällystöliitto ei ole jäännyt lepäämään laakereillaan, sillä edunvalvontakonetta kehitetään edelleen tulevaisuutta silmällä pitäen. Tähän työhön puheenjohtajapäivät ovat osoittautuneet erinomaiseksi foorumiksi saada jäsenyhdistysten ajatukset ja toiveet hallinnolle edelleen työstettäväksi.

- Sääntömuutos osoittautui onnistuneeksi. Hienosäädölle ei ole tarvetta, vaan haluamme kertoa yhdistyksille, missä mennään ja mitä on tulossa. Aloitamme valmistautumisen seuraavalle vuosikymmenelle hyvissä ajoin, avaa liiton puheenjohtaja **Jyrki Lukkarinen** tapahtuman sisältöä.

Hänen mukaansa yhdistysten on hyvä olla vaikuttamassa ja kertomassa mielipiteensä hallitukselle.

- Se on voimavara, jota yhdistysten ei kannata jättää käyttämättä.

Kattava tarjonta

Puheenjohtajapäivien teemana ovat viestinnän kehittäminen ja yhdistysten toiminnan turvaaminen. Jäsenyhdistykset ovat saaneet näihin liittyviä ennakkotehtäviä. Tilaisuudessa kuullaan myös viimeisimmät katsaukset uudesta virkaehtosopimuksesta sekä työnantajien tietoiskut.

- Meillä on isoja asioita edelleen käynnissä. YLVES on hiljattain allekirjoitettu ja virasteräneuvottelut kiivaimmillaan. Kaikki neuvottelijamme ovat paikalla, samoin JUKOn edustaja.

Puheenjohtajapäivät tulossa

Isoja asioita käynnissä

Teksti ja kuva: Juha Susi

Yhdistysten toimintaan vaikuttavia muutoksia on myös tulossa. Niistä kuullaan tapahtumassa järjestöpäällikön esitykset.

- EU:n yleinen tietosuoja-asetus vaikuttaa niin yhdistysten kuin toimiston työskentelyyn. Uutta e-asiointia avataan myös tarvittaessa. Palkitsemme tilaisuudessa myös vuoden toimihenkilön ja vuoden urheiluteon, Lukkarinen valottaa tulevaa.

Piireille on perinteisesti varattu oma aikansa puolustushaarojen ja virastojen omiin edunvalvontakatsauksiin, niin nytkin. Tuloksena puheenjohtaja edellyttää piireiltä mietteitä lähitulevaisuudesta.

- Päivän polttavien asioiden lisäksi haluamme kuulla yhdistyksien näkemykset omista toimintakyvystään. Yhdistysten tulee osata arvioida edellytykset ja niiden tarvitsemat tukitoimet liiton suunnalta.

Hallinto aikoo hyödyntää puheenjohtajapäiviltä saatua ajatussaldoa jo syksyn aikana. Aineiston perusteella valmistellaan mietin-

tö, jota jatkojalostetaan tulevien vuosien puheenjohtajapäivillä.

- Näillä näkymin vuosina 2019 - 2020 jalostetaan tänä vuonna saatuja tuloksia. On myös mahdollista, että niillä saattaa olla aikanaan vaikutusta myös liiton sääntöihin.

Tavataan toisia

Hallituksen jäsenille on jaettu tiedotusvastualueet, joiden mukaisesti he tiedottavat oman vastualueensa jäsenyhdistyksiä. Puheenjohtajapäivät täydentävät tätä yhteydenpitoa. Yhteydenpito hallinnon ja jäsenyhdistysten välillä on Lukkarisen mielestä tärkeää.

- Yhdistysten pyynnöt hallituksen jäsenten vierailuista omissa tilaisuuksissaan ovat vähentyneet vuosien saatossa. Yhteydenpidon lisäämiseksi kannattaa siis tulla tilaisuuteen. Mielenkiintoista infoa ja keskustelua tulossa, tervetuloa!

Toimiva ajoneuvokalusto on kriisinhallinnan elinehto

Teksti ja kuva: Matti Vihurila

Suomalaisilla kriisinhallintajoukoilla on käytössään noin satakunta kansallista ajoneuvoa. Pienemmissä operaatioissa kuten Kosovossa sekä EU:n koulutusoperaatioissa Malissa ja Somaliassa toimitaan operaation omilla ajoneuvoilla, ja Irakin OIR-operaatioissa liikutaan leasing-kalustolla. Operatiivisiin tehtäviin tarkoitettu kansallinen ajoneuvokalusto on kaikki panssaroituja.

Libanonissa suomalais-irlantilaisen pataljoonan suomalaisjoukolla on käytössään Sisu XA-185 -kuljetuspanssariajoneuvot ja panssaroidut MB G300 -partioajoneuvot. Ranskalaiseen reservipataljoonaan sijoitettu suomalaismkomppania liikkuu Mersuilla ja Patria XA-203 -kuljetuspanssariajoneuvoilla. Afganistanissa on pelkästään XA-203-kalustoa, ja siellä aiemmin käytössä olleet raskaat RG32M-partioajoneuvot on tuotu takaisin Suomeen.

- Kriisinhallintajoukkojen ajoneuvokalustoon vaikuttaa joukon suorituskykyvaade sekä suojan ja liikkuvuuden kompromissi. Kaikissa paikoissa ei ole mahdollista käyttää järeintä kalustoa esim. ahtaista tieolosuh-

teista johtuen, kertoo Porin prikaatin Kriisinhallintakeskuksen kuljetusupseeri, kapteeni **Kari Salmi**.

Hänen johdollaan lähes puolet operaatioihin lähetettävistä rauhanturvaajista osallistuu rotaatiokoulutusta edeltävään autokouluun. Vuositasolla autokoululaisia on noin 450, ja heidän koulutuksensa kestää korttiluokasta riippuen 1 – 4 viikkoa. Kuljettajakoulutus edellyttää pv:n muiden joukko-osastojen ja laitosten antamaa kouluttajataukea.

- Kiitokset kaikille joukoille siitä, että apua ja tukea on saatu, kun sitä on tarvittu. Urakkaa hieman helpottaa myös se, että nuoremmat rauhanturvaajat ovat jo varusmiespalveluksessa hankkineet ajo-oikeuden, mikä voidaan uudistaa pienellä perehdytyksellä, mikäli kotiutumisen on alle viisi vuotta, Salmi kiittelee.

Käyttäjän toimenpiteet kuljetusvälinehuollon keskiössä

Ajoneuvojen kunnossapito nousee tärkeään rooliin, sillä tukikohtien ulkopuolella liikutaan pääsääntöisesti panssaroidulla ka-

lustolla. Tärkein tekijä kunnossapidossa on Salmen mukaan käyttäjä, jolle on säilytetty suuri vastuu. Kuljettajakoulutuksessa painotetaan halua ja kykyä oppia ja omaksua oman ajoneuvon tarkoituksenmukainen käyttö ja huoltotoimenpiteet, sillä näin kyetään estämään turhat rikkoutumiset.

- Libanonissa meillä on oma kuljetusupseeri ja hänen apunaan kuljetusaliupseereita. Pv:n strateginen kumppani Millog Oy ylläpitää päätukikohdassa korjaamoa ja tekee huoltoiskuja myös ranskalaispataljoonan suomalaisyksikköön. Pienemmissä operaatioissa kuljetusvälinehuollosta vastaavat ammattitaitoiset kuljetusaliupseerit, kapteeni Kari Salmi toteaa.

Libanonissa palvelevilla suomalaisjoukoilla on käytössään kuljetusupseeri, kapteeni Kari Salmen esittelemän panssaroidun MB G300-partioajoneuvon lisäksi suomalaisvalmisteiset kuljetuspanssariajoneuvot. Panssarointi ei ole mitään kevyttä hommaa, sillä esimerkiksi 4x4-mallin Mersun omamassa on hylpeat 3 800 kiloa, josta panssaroinnin osuus on reilut 1 000 kiloa. Omamassan lisäksi autoa saa lasata vielä tonnilla lisää, joten parhaimmillaan kokonaisuudella voi olla painoa lähemmäs viisi tonnia. Puolustusvoimat hankki v. 2016 kaikkiaan 24 panssarimersua, joista viisi on 6x6-versioita.

Kansainvälistä yhteistyötä hyödynnetään henkilöstön ja materiaalin siirroissa

Teksti: Matti Vihurila Kuva: Puolustusvoimat

Kuljetusala kokonaisuudessaan on erittäin merkittävässä roolissa kriisinhallintaoperaatioiden onnistumiselle. Henkilöstön, ajoneuvojen ja tavaroiden, kuten esim. varaosien tai lääkkeiden, pitää pystyä liikkumaan suunnitellulla ja tarpeen vaatiessa pikaisellakin aikataululla. Tällä hetkellä Tampere-Pirkalan lentokentältä tehdään huoltolennot matkustajakoneilla Libanoniin, Irakiin ja Afganistaniin joka toinen viikko. Materiaalia siirretään myös kansainvälisillä sotilas-rahtilennoilla, huolintaliikkeiltä ostettuna palveluna sekä merirahdina. Käytännön valmisteluista ja toimista vastaa Pv:n logistiikkalaitoksen Kuljetus- ja kv-toimialaan kuuluva Kansainvälinen terminaali kapteeni **Jukka Toljan** johdolla.

Terminaalissa työskentelee alun toistakymmentä henkilöä, joista opistoupseereita on neljä. MOVCON-upseerin (Movement Control) tehtävänimikkeellä palvelevat sotilaat hoitavat omaa ns. logistista desk'iä ja seuraavat kukin vastuullaan olevia operaatioita ja niiden kuljetustarpeita. Oma lukunsa ovat uusien operaatioiden perustamiseen ja vanhojen purkamiseen liittyvät kuljetustarpeet. Operaatioiden ohella terminaalia työllistävät kv-harjoitukset.

- Operaatiosta tullut täydennystarve tai hankintaesitys välitetään PVLOGLE:n kaupalliselle osastolle tai muulle toimijalle. Niiden hankkima tavara saapuu aikanaan terminaaliin, missä se tarkistetaan, pakataan, tehdään tarvittavat huolinta-asiakirjat ja lopulta lähetetään tarvitsijalleen. Ilmailutur-

vallisuus ohjaa toimintaa kaiken materiaalin ja erityisesti vaarallisten aineiden lähettämässä, Jukka Tolja avaa prosessia.

Rahtia kulkee maalla, merellä ja ilmassa

Kansainvälinen yhteistyö mahdollistaa kustannustehokkaimman ja sujuvimman tavan materiaalin kuljetukseen. Pv on mukana useammassa monikansallisessa yhteisössä, joista tärkein on MCCE (Movement Coordination Centre Europe). Se ottaa vastaan eri maiden tukitarpeet ja etsii yhteisömaista sopivimman kuljetuksen.

- Materiaali toimitetaan sen jälkeen määrättyyn lähtöpaikkaan, vaikkapa Hollantiin, Saksaan, Italiaan tai Ruotsiin, Tolja kertoo esimerkkejä.

Ruotsin kanssa tehdään hyvää yhteistyötä mm. yhteisten merikuljetusten osalta. Suomi on 11:n muun valtion kanssa mukana myös SAC-ohjelmassa (Strategic Airlift Capability), minkä myötä meillä on mahdollisuus hyödyntää Boeing C-17 Globemaster -kuljetuskonetta. Vuosittainen kiintiö on 100 lentotuntia. Muitakin kaupallisia rahtikoneita käytetään materiaalin laadun ja määrän sekä suorituskykyvaatimusten mukaisesti.

Kansainvälisen terminaalin rahtikuljetukset 2017

Ilmakuljetuksella 406 tn
Merikuljetuksella 846 tn
Maakuljetuksella 8 tn

Kansainvälisen yhteistyön myötä Suomella on käytössään vuosittain sata Boeing C-17 Globemaster -kuljetuskoneen lentotuntia.

Kansainvälisen terminaalin päällikkö, kapteeni Jukka Tolja (kuvassa keskellä) valvoo, että kriisinhallintaoperaatioon lähetettävän materiaalin lastaus sujuu suunnitellusti.

"Muuverit" huolehtivat, että kuljetukset pelaavat

MOVCON (Movement Control) -toiminnalla tarkoitetaan rajojen yli tapahtuvaa joukkojen ja materiaalin kuljetusta. "Muuverit" eli MOVCON-upseerit vastaavat siitä, että kaikki tapahtuu suunnitellusti sekä määräysten ja lakien mukaisesti.

- "Muuverit" osallistuvat kuljetusten kokonaissuunnitteluun, kuljetussuunnitelman laadintaan ja strategisten kuljetusten kuten ilma- ja merirahdien kilpailutukseen. He johtavat materiaalin lastaus- ja purkutoimia sekä vastaavat tullaus- ja huolintatoimista molemmissa päissä. Yhteydenpito kansallisiin ja kansainvälisiin toimijoihin kuuluu myös työnkuvaan, pitkän linjan kuljetusmies Jukka Tolja kertoo.

Hänen tavoin valtaosa suomalaista "muuvereista" on vielä toistaiseksi kokeneita opistoupseereita. Uusia koulutetaan Logistiikkakoulun järjestämällä viikon mittaisilla MOVCON-peruskursseilla. Alan koulutusta on tarjolla myös Norjassa ja Saksan Oberammergauissa toimivassa NATO School'issa.

Euroopan mestari kahvoissa

Teksti: Juha Susi Kuvat: Vesa-Pekka Lehtomäen kotiarkisto ja Juha Susi

Yli 40 harrastevuoden aikana RUK:ssa palvelevalle ylliluutnantti **Vesa-Pekka Lehtomäelle** (52 v) on kertynyt useita maailman ja Euroopan mestaruusmitaleita koiravaljakkourheilussa. Viimeisin niistä on helmikuun lopussa Italian Millegrobnessa järjestetyissä EM-kilpailussa voitettu kahdeksan koiran valjakkoajon kultamitali.

- Euroopan mestaruuskilpailuista minulla on kolme himmeämpää mitalia ennen tämän vuoden mestaruutta. Ensimmäisen maailmanmestaruuden lumella voitin vuonna 2015 kahdeksan koiran luokassa. Sulanmaan MM-kilpailuissa kilpailin viime syksynä ensimmäistä kertaa, ja voittohan sieltä tuli kahdeksan koiran luokassa, Lehtomäki esittelee palkintokaappiaan.

Vuosien saatossa harrastuksesta on tullut ympärivuotinen elämäntapa. Aiemmin Lehtomäki osallistui kilpailuihin vain talvisin, mutta nykyisin ohjelmassa on myös kärrykilpailuja syksyisin. Aivan yksin kilpailuihin ei tarvitse osallistua, sillä Suomessa on noin 350 kilpailulisenssin lunastanutta. Laji on suosittua niin Euroopassa kuin Pohjois-Amerikassa.

- Koiravaljakkourheilu jakautuu moneen eri alalajiin. Sulanmaan lajeissa kilpaillaan koirajuoksussa, potku- ja polkupyöräilyssä sekä kärryluokissa. Itse kilpailen kuuden ja kahdeksan koiran kärryluokissa. Talvilajit jakautuvat koirahiihtoon ja valjakkoajoon. Kilpailutapahtumat eivät ole hetken pyrädyksiä vaan useamman päivän kilpailuita, joissa lasketaan yhteisaika.

- Valjakkoajossa kilpaillaan pitkän matkan (yli 300 km), keskipitkän matkan (yli 40 km) ja sprint-luokissa, jossa luokkia on 4-, 6-, 8- ja rajoittamaton-luokat. Itse olen kilpaillut kaikissa näissä sprint-luokissa.

MM:sta mitali ja koiranmuonaa

Saavutetut mestaruusmitalit eivät takaa taloudellista riippumattomuutta. Palkintorahojen jakaminen lajin parissa on harvinaista. Onneksi menestyminen on tuonut sponsoreita, jotka ovat tukeneet harrastusta. Myös lajiliitto, oma seura sekä kaupunki ovat muistaneet menestynyttä urheilijaansa.

- Täytyy myöntää, että harrastus vie suuren osan perheen budjetista. Maailmanmesta-

ruudesta sain mitalin ja 20 kg koiranmuonaa. Harrastus maksaa, Lehtomäki naurahattaa palkintorahakysymykselle.

Jokainen lemmikin omistaja kiintyy kumpaniinsa. Sama tunneside on myös Lehtomäellä, mutta moninkertaisena. Tällä hetkellä kennelissä on 19 koiraa.

- Olen koirieni kanssa niin paljon tekemisissä, että tunneside tulee niihin kaikkiin. Melkein kaikki koirat olen kasvattanut itse. Tämän johdosta ne ovat kaikki erityisen tärkeitä minulle.

Tuore Euroopan mestari palvelee Pioneerikomppanian vääpelinä. Perusyksikön aika-aulutettu rytmi on saatu sovitettua hyvin työn ja harrastuksen välillä.

- Työnantaja suhtautuu kilpailutoimintaan oikein positiivisesti, ja työt ja kilpailut olen pystynyt sovittamaan hyvin kalenteriin.

Lehtomäki saavuttaa eläkeoikeuden tämän vuoden aikana. Hän aikoo irtisanoutua lopukesästä ja keskittyä jatkossa kokopäiväisesti harrastukseen.

- Kilpailutoiminta jatkuu varmaan samanaoloisena. Ensi talvena on tavoitteena maailmanmestaruuskilpailut Ranskassa.

Valmennuspatruunoita anottavissa

Teksti: Mika Räisänen

Kuva: Mikko Peron

Maavoimien vuosien 2018 – 2022 toimintasuunnitelman (MN21149) liitteen 3.2.9. mukaisesti Päälystöliitolle myönnetään kilpailu- ja valmennustoiminnan tukemiseen ao. patruunalajien kiintiö:

- .22 LR (20 000 kpl)
- 6.00 KIV TARKP (10 000 kpl)
- .32 REV P (6 000 kpl)
- .38 REV P (2 000 kpl)
- 9.00 PIST (7 500 kpl)
- 7.62 RK (10 000 kpl)

Patruunat jaetaan liiton ampumamestaruuskilpailujen yhteydessä Porin prikaatissa 20.–22.8. Patruunat tulee noutaa henkilökohtaisesti, sillä patruunoiden luovutus kolmannelle osapuolelle on kielletty.

Anomukset tehdään liiton nettisivulla (jäsenpalvelut/urheilutoiminta/valmennuspatruunat) olevalla lomakkeella 30.6. mennessä. Liitetyt tiedostot kilpailutuloksista muodostavat oleellisen osan jakopäätös-

tä. Anojalla tulee olla anomansa patruunakaliiperin mukainen hallussapitolupa, mikä (jäljennös) tulee esittää anomuksen liitetiedostona tai erillisellä liitteellä. Urheilujohtaja tekee jakopäätöksen 1.8. mennessä. Päätös on ehdollinen ja edellyttää henkilökohtaista noutoa sekä osallistumista sotilaiden SM-kilpailuihin kilpailijana. Päätöksestä ja ohjeista patruunoiden noutamiseksi ilmoitetaan anojan sähköpostiin.

Lisätietoja urheilujohtajalta (mika.raisänen@paallystoliitto.fi)

Kuntoliikuntatapahtuman tukeminen 2018

Niinhan siinä sitten kävi, että liiton hallitus valitsi allekirjoittaneen jatkamaan urheilujohtajana toistaiseksi, kuitenkin enintään kuluvan hallituskauden loppuun. Kiitän hallitusta luottamuksesta, ja urheilutermeihin parhaani - katsotaan mihin se riittää. Urheilutoimintaa jatketaan edustajakokouksen hyväksymän toimintaohjelman mukaisesti eli painopistettä siirretään jäsenten monipuolisen kuntoliikunnan tukemiseen. Erillistä kuntoliikuntatapahtumaa ei järjestetä, vaan palveluksessa olevaa jäsenistöä tuetaan maksamalla enintään 50 % tapahtuman osallistumismaksusta. Tuen edellytykset ovat, että

- jäsen edustaa Päälystöliittoa (seura kohtaan merkintä Päälystöliitto) ja
- 1 suorite/jäsen/joukkue.

Tuki voidaan maksaa yksittäiselle jäsenelle tai joukkueelle. Anomus lähetetään urheilujohtajalle, ja mukaan tulee liittää kuittikopio osallistumismaksusta, ote tuloksista sekä maksuyhteystiedot.

Päälystöliiton hiihtomestaruuskilpailut Kajaanissa 13. - 15.3.

Liiton hiihtomestaruuskilpailut järjestettiin Kainuun prikaatin isännöimänä. Mestaruuksista kilpailtiin maastohiihdossa, ampumahiihdossa sekä rk-ampumahiihdossa. Yhteensä päälystöliittolaisia kilpailusuorituksia oli 32 jakaantuen 18 kilpailijan kesken. Kilpailujen kolmoismestareiksi kilvoittelivat yliluutnantit **Jari Kivelä** Lappeenrannan päälystöyhdistyksestä ja **Olli Peltola** Wanajan päälystöyhdistyksestä. Yleismestaruuden voitti Wanajan päälystöyhdistys 39 pisteellä. Tulokset kokonaisuudessaan löytyvät nettisivuilta kohdasta urheilutoiminta.

Vesa-Pekka Lehtomäki ja valjakon johtajakoira Trio odottavat menestystä myös seuraavalla kaudella.

Missä ovat ammattikuntamme perinteenkantajat?

Teksti: Hannu Tapanainen

Oma kiinnostukseni perinnetyöhön liittyy voimakkaasti oppimiseen ja sen kulttuuriperintöön. Ammattikuntamme kulttuuriperintö on itselleni helpoin tapa lähestyä asiaa, koska suvussani on useita sotilaita, mm. isoisäni astui palvelukseen aliupseerina v. 1938. Keskeistä tässä on oma tunne perinteestä ja olemassa olevasta tarinasta sekä sen mahdollisesta merkityksestä tässä ajassa. Kyseessä on myöskin harrastus, mikä johti minut lopulta perinneyhdistyksen hallitukseen. Pidän perinneyhdistystä asianharrastajien yhteenliittymänä, jossa jokaisella on oma näkökulma perinnetyöhön. Ali-, Toimi- ja Opis-

toupeerien Perinneyhdistys ry:llä on hyvä maine, mikä vaikuttaa yksityisen harrastajan mahdollisuuksiin saada ja jakaa tietoa. Oman yhdistykseni kerhotila häivytettiin, ja parhaillaan olen tekemässä lähes 100-vuotiaan kotiyhdistykseni arkiston supistamista yhdessä nykyisen hallituksen kanssa. Koska tiloja arkistointiin ja tavaroiden säilyttämiseen ei ole, osa niistä on hävitettävä. Mitä sitten hävitetään? Arkiston osalta määrää laki, mutta kulttuuriperinnön kannalta olisi löydettävä perinteenkantajat. Paras tulos saataisiin luonnollisesti palkkaamalla museologian ammattilainen tekemään työtä. Näin tekevät isot organisaatiot

säilyttääkseen oman kulttuuriperintönsä. Pokaali tai standaari ei ole kulttuuriperintöä ilman tarinaa ja ajan jatkumoa – mitä se on merkinnyt aikalaisille, heidän asemalleen ja ennen kaikkea saajalleen – ja mitä siitä seurasi?

Tarjoan yhdistykselleni toimintatapaa, jossa esineet luetteloidaan ja valokuvataan, ja säilytettäväksi otetaan esineet, jotka kuvaavat yhdistyksen nykyistä elävää tai muutunutta perinnettä. Näin tarinat voivat olla myös lähihistoriasta. Nämä perinne-esineet pyritään saamaan kaiken kansan nähtäville paikkoihin, joissa yhdistyksen jäsenet vaikuttavat tai ovat vaikuttaneet.

2

Kauhavan Naiset liittokokouksessa ja 70-vuotisjuhlassa

Teksti ja kuva: Minna Paukku

Herätys heti kuuden jälkeen, kiva päivä tulossa Hämeenlinnassa, sehän jo tiedettiin. Me Kauhavan naiset, **Paula** ja minä, matkasimme junalla. Kuljetusjärjestelyt paikan päällä oli hienosti hoidettu - kiitos varusmieskuljettaja **Juholle**, joka oli meitä vastassa.

Kokoonnuimme yhteen Summan patsaalla, jossa puheenjohtajamme **Pirkko Lokinperän** puheen, varusmiessoittokunnan esiintymisen ja seppelleenlaskun jälkeen hiljennyimme muistamaan Summan taisteluisa kaatuneita.

Sitten Museo Militariaan lounaalle ja liittokokoukseen. Vaikka ulkona olikin vielä aikamoinen lumihanki, soittokunta ilahdutti ihanan keväisillä sävelillä, jotka koskettivat varmasti aivan jokaista meistä. Ainakin Paulalla ne saivat aikaan tunnemyrskyn, olihan oma poika aikanaan ollut samassa soittokunnassa. Musiikin jälkeen jaettiin ansiomerkit, joita naiset olivat ylpeinä vastaanottamassa - onhan ansiomerkkien takana vuosien työ yhteiseksi hyväksi. Liittokokous hoidettiin rutiinilla, keskustelua saatiin aikaan vain lomatoiminnasta. Toimin

sihteerinä, perinteisesti, kuten jo monena vuonna aiemmin. Liittokokouksen jälkeen olikin vuorossa museokierros.

Hienoja tarinoita mahtavissa puitteissa näkökulmana naisten toiminta ja tuki itsenäisyytemme eri vaiheissa. Mitä kaikkea lotat, sotilaskotisisaret, sotilaiden äidit ja puoliset ovat saaneetkaan aikaan ja joutuneet kestäämään. Jos vain sinne suuntaan on kulua, niin suosittelimme lämpimästi.

Pienen lepo hetken jälkeen siirryimme Tykkihalliin juhlaamme. Pirkon puheen ja tervetulosanojen jälkeen ruokailimme seisovasta pöydästä, josta jokainen mukana ollut varmasti löysi itselleen sopivaa suuhunpantavaa. Ruuan jälkeen opettajista koostuva Liitutaulu-Tyynet-bändi viihdytti meitä ja sai omalla esityksellään vieraiden vatsalihakset kipeiksi. Juonnoissa oli huomioitu hyvin meidän naisjoukkoamme, onhan meissäkin mukana aika monta "kansankynttilää".

Musiikki sai lanteet liikkumaan, ja osa innostui jopa pistämään jalalla koreasti. Vapaan sanan aikana kutsuvieraamme pitivät onnittelupuheita ja Pirkko luki onnitteluviestejä maailmalta. Lähes kaikissa onnitteluisissa tuotiin esiin yhteenkuuluvuus ja se, kuinka naisten merkitys varuskunnassa ja miesten tukena on ollut ja tulee aina olemaan tärkeä. Niinhän se on,

mutta miksi se koskettaa silloin, kun sen joku ulkopuolelta tulee kertomaan. Meidän kaikkien pitää muistaa se joka päivä - olemme tärkeitä.

Ilta jatkui kuulumisista vaihtoen. Osaa naisista näkee vain kerran vuodessa, jos silloinkaan. Halauksia, hymyjä, mitä sulle kuuluu -kysymyksiä... niistä on meidän iltamme tehty. Voi kai sanoa: "On vanha jengi koossa taas".

Myöhemmin hotellilla väsyttää, mutta silti hymy on vielä herkässä. Muutama juttu pitää vielä hoitaa. Nyt on Päällystön Naisten Liiton Facebook päivitetty juhla kuvilla, näin muutkin pääsevät mukaan tunnelmaamme.

Kiva päivä takana, hyvää yötä lhanat Naiset.

Evp-kesäpäivät 18. – 19.8. Joensuussa, Hotelli Kimmelissä

Ilmoittautuminen Hotelli Kimmelissä, Joensuussa (Itäranta 1) lauantaina 18.8. klo 11 – 12. Ilmoittautumisen jälkeen lounas niin, että kaikki ehtivät mukaan noin klo 13 lähetevälle opastetulle bussikierrokselle Joensuun alueelle (kesto noin kaksi tuntia). Veljesillalliselle kokoonnumme hotellin ravintolaan klo 19.30.

Koko paketin hinta on 120 euroa, sisältäen majoituksen, tulolounaan, opastetun bussikierroksen ja kahvit, veljesillallisen ruo-

kajuomineen ja aamiaisen. Mikäli tulet jo perjantaina, on paketin hinta 160 euroa. Pelkästään veljesillalliselle osallistujalle hinta on 50 euroa.

Ilmoittautumiset Lauri Sundille 30.6. mennessä, kertokaa myös erikoisruokavaliot, lauri.sund@pp1.inet.fi tai 0500 736 383. Ilmoittautuminen vahvistetaan maksamalla osallistumismaksu ilmoittautumisen mukaisesti Evp-yhdistyksen tilille FI90 4456 0010 2343 19, 30.6. mennessä.

Perinnepäivien vietto vuonna 2018

Teksti: Markku Virtanen

Lauantaina 17.3 pidettiin yhdistyksemme vuosikokous Hyrylässä Ilmatorjuntamuseolla. Ennakkoon tiedettiin, että paikalle oli tulossa runsas joukko niin naisia kuin varsinaisia jäseniäkin. Tilaisuus aloitettiin kokouskahveilla ja tietysti munkeilla. Kokouksen aluksi meidät toivotti tervetulleiksi sotakamreeri **Matti Kulmala**. Matin johdolla naiset lähtivät tutustumaan Kapteenien taloon ja miehet aloittivat kokouksen. Kokouksen puheenjohtajaksi oli pyydetty **Jussi Anttila** ja toiseksi sihteeriksi **Jyrki Kylmänen**. Kokous vietiin läpi asiantuntevasti ja sujuvasti, ja asiat saatiin käsiteltyä suurella yhteisymmärryksessä. Kokouksessa hyväksyttiin toimintasuunnitelma ja -kertomus, vahvistettiin tilipäätös ja annettiin vastuuvapaus asianosaisille. Lisäksi valittiin hallitus, johon ei suuria muutoksia tullut. Tunnin kokouksen jälkeen Kulmalan Matti otti miehetkin huomaansa ja esitteli

museota asiantuntevasti ja mielenkiintoisella tavalla. Niille, jotka eivät ole Ilmatorjuntamuseolla käyneet, voi kohdetta suositella lämpimästi.

Pian tuli aika jättää hyvästit museon väle ja siirtyä linja-autolla kohti Länsisatamaa, mistä lähdimme Silja Europalla risteilylle. Laivalla nautimme buffetpäivällisen ja siirryimme omatoimiseen illanviettoon. Illan aikana keskusteltiin vaikka mistä. Muisteltiin aikaisempia aikoja ja päiviteltiin tämän päivän nuorison käytöstä ja pukeutumista. Matka kuitenkin eteni, ja sunnuntaina oli mahdollisuus lyhyeen käyntiin Tallinnassa. Paluumatka kului taas syödessä. Takaisin Helsingissä oltiin klo 16, jolloin kotiinpaluu ja arki olivat taas edessä.

Kiitokset kaikille mukana olleille - Te teitte matkasta ikimuistoisen. Nähdään taas viimeistään kesäpäivillä Joensuussa elokuun puolivälissä.

Peruskurssi 18:n kurssitapaaminen

Tervetuloa peruskurssi 18:n entiset oppilaat kurssitapaamiseen Evp-yhdistyksen kesäpäiville 18. - 19.8. Joensuuhun.

Kohta on kulunut 60 vuotta kurssimme toimeenpanosta, joten on aika yhdessä muistella menneitä ja tavata myöskin nuorempia ammattiveljiä. Ilmoittaudu Evp-yhdistyksen

kesäpäiville ja muista samalla mainita PK 18, niin pyrimme saamaan veljesillalliselle yhteisen pöydän. Huomatkaa ottaa avecit mukaan.

Tervetuloa joukolla mukaan, toivoo Toverin Rami.

Tervetuloa Riian matkalle 21. – 24.10.

Evp-yhdistys järjestää edullisen jäsenmatkan Latviaan. Matkan hinta 195 euroa/henkilö 2-hengen huoneessa, 1-hh:een lisämaksu on 95 euroa.

Hintaan sisältyy matkat Tuovisen nykyaikaisella turistibussilla, joka lähtee Nokialta ja ajaa Tampereen kautta Helsingin Länsisatamaan. Autoon voi nousta matkaltakin moottorien pikavuoropysäkeiltä siitä etukäteen ilmoittamalla. Lähtö Nokialta su 21.10. klo 14, Tampereelta klo 14.30 ja Länsisatamassa ollaan klo 17.30. Arvioitu aika välipysäkeille ilmoitetaan mahdollisille tulijoille erikseen. Silja Europa lähtee klo 18.30, joten satamasta mukaan tulijoitten on oltava paikalla viimeistään klo 17.30.

Aamiaisen ma 22.10. laivalla, poistuminen laivalta bussiin klo 8. Riassa majoitumme Radisson Blu hotel Latvija'an (2-hh), yhteinen buffet-ruokailu hotellilla. Kaupunkikierros suomenkielisen oppaan johdolla.

Buffet-aamiaisen ti 23.10. hotellilla. Retkellä tutustumme toisen maailmasodan vaikuttaviin muistomerkkeihin, Salaspilsin keskitysleiriin ja Rumbulan joukkohautaan kuljettajan opastuksella. Käynti Riian torilla ja sen jälkeen Lidon Hirsilinnassa, jossa mahdollisuus omakustanteiseen ruokailuun.

Buffet-aamiaisen ke 24.10. hotellilla, minkä jälkeen paluu rajakaupan kautta Tallinnan satamaan. Tallink Star lähtee klo 16.30 ja on Helsingin Länsisatamassa klo 18.30.

Ilmoittautumiset (nimi ja syntymäaika) 20.5. mennessä sähköpostilla pertti.heikkila@pp1.inet.fi tai puh/tekst 040 702 3933 ja samalla ennakkomaksu 50 euroa /hlö yhdistyksen tilille FI90 4456 0010 2343 19. Loppumaksu 145 euroa /hlö on maksettava em. tilille 5.9. mennessä.

Lähtijällä tulee olla mukana voimassa oleva passi tai poliisin myöntämä virallinen henkilökortti. Ryhmämatka ei sisällä perusturva, joten esim. sairaustapauksen vuoksi oman matkavakuutuksen kautta voi hakea korvausta.

Tervetuloa kaikki evp-henkilöt aveceineen, olet jäsen tai et.

Hallitus

Suomen edullisin henkivakuutus
MAKSAA VAIN PIZZAN KUUSSA

Tee pieni päätös, jolla voi olla valtava merkitys. Henkivakuutus auttaa säilyttämään perheesi nykyisen elintason, jos toinen jää yksin pitämään huolta kaikesta. Järjestöjäsenenä saat Ifistä vakuutuksen jo muutamalla eurolla kuussa. Jos asia kiinnostaa edes pikkuisen, aloita katsomalla oma hintasi nyt heti.

henkivakuutuskuntoon.fi

Suomen edullisimman henkivakuutuksen (Vakuutus- ja rahoitusneuvonta FINE:n tekemä hintavertailu 9/2016) järjestöjäsenille myöntää Suomen vanhin henkivakuutusyhtiö, Keskinäinen Vakuutusyhtiö Kaleva.

**JÄSEN-
ETU**

010 19 19 19

Ole huoletta. Me autamme.